

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hóra 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

6 soros post. sor egyszer 20 ft.
 Majon következőnél 10 fillér

Megjelenés: 1907. márc. 30.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Wazerothk: Százhusz állampolgár.
- Aradi hírlapírók sajtó-alapítványa.
- Román népgyűlés Aradon.
- Páris és Póányi.
- Párisi dívat.
- Az aradi gye-meknap.
- A macsicsnő öngyilkossága.
- A magyar vezényszó.
- Tárca: Dal a pesti tavaszról. Irta: Faragó Jenő.

Százhusz állampolgár.

Arad, március 29.

Az állampolgár szó nem jelent se hivatalt, se foglalkozást. Rangot és állapotot még kevésbé. Cimnek is csak akkor volt jelentősége, amikor a viselői a röghöz kötött jobbágyt, vagy a jogtalan paraszttól akarták magukat ezzel megkülönböztetni. Állampolgárok vagyunk mindnyájan, akik az államhoz tartozunk. Az adóhátralékos ép úgy, mint a vilálista, az örmény ép úgy, mint a magyar.

Az aradi rendőrkapitányi hivatalhoz ma bejelentették az április 1-én tartandó aradi román népgyűlést, amelynek meghívóját (így mondják a bejelentésben) „százhusz állampolgár” írta alá. A gyűlés bejelentői igen komoly, tiszteletreméltó emberek. A szervezők elég tapintatosan szemelték ki bejelentőkül azokat, a kiken ez idő szerint a legkevesebb politikai színezet van. Sőt mind a hárman egyházi funkciót viselnek — az egyik, aki világi ember, ügyésze az aradi szentszékeknek — és így a bejelentésben is körülbelül azt domborítják ki, hogy az akció is inkább az egyházé, semmint a politikusoké. És mégis, e

„százhusz állampolgár”-ra való hivatkozás mintegy aláhuzott, s nem jelentőség nélkül való része a gyűlés bejelentésének.

Tény, hogy mind a százhuszan mindenféle állásu lelkészek, képviselők, tanárok, ügyvédek, tanítók és gazdálkodók: mind állampolgárok. De hogy ez alkalommal az állampolgárság gyűjtő neve alatt szerepeltetik őket, abban — régi precedensekre célozva — bizonyára annak kifejezése foglaltatik, hogy százhusz állampolgárnak bizonyára joga van politikai tárgyú népgyűlést összehívni, annak tudomásul vételét követelni. Ebben igazuk van. Nemcsak százhusznak, de husz, sőt tíz állampolgárnak is. A politikai összejövetelek mindig akkor kezdenek veszedelmesek lenni, ha betiltják őket. Tíz elmondott izgatónál izgatóbb az az egy, amelyet nem szabad elmondani, s amelynek tartalmát elmondás nélkül is megértik azok, akiket a beszéd meghallgatásától megfosztottak. A főkapitány, természetesen tudomásul vette a gyűlés bejelentését. Egyébként, úgy hírlik, abban a paktumban, amelyet a kormány a nemzetiségi képviselőkkel a husvéti vakáció előtt kötött, benne volt, hogy a népoktatási törvényjavaslat ügyében összehívandó népgyűléseket nem fogják betiltatni. Az ilyen dolgokat sohase szokták idelelni elintézni. S ezért oktalanság lenne abban valami következetlenséget látni, hogy ugyanez a Sarlot Domokos a tíz esztendő előtti román népgyűlést betiltotta, a mostani ellen pedig nincs kifogása.

Nem is lehet. A mikor kétszeres féltékenységgel óvjuk a jogokat, a mikor e

jogok mellé újak akarunk szerezni, semminő szempontból nem lehet kívánunk, hogy ezen jogok valamelyikéből bárkiket kirekeszsszenek. Azokat a precedenseket, amelyeket mi a nemzetiségekkel szemben követnénk el, esetleg egy újabb, későbbi darabont-kormány ellenünk fordíthatná.

De vissza akarunk térni a bejelentésben hangoztatott „százhusz állampolgárra.” Az állampolgár, benső értelemben véve, nem az, aki az államnak tagja, hanem az, aki az államhoz tartozónak vallja magát. Mi nem tartozunk azok közé, akik mindenben az „államellenes izgatás” sérelmeit keresik. Nem látunk az államhűség ellen való vétséget egy-egy havasi nótában, nem féltjük az állameszmét egy fél rőf kékipirosárga szalagtól és sokkal erősebbnek tudjuk a magyar fensőbbiséget, semhogy annak egy-egy oláh nyelven megírt cikk a veszedelmét jelentené. De a népoktatási törvényjavaslat ellen megindított küzdelemben belésszővődtek olyan mozzanatok, amelyek már erősen érintik a mozgalmat vezető „állampolgárok” államhűségét. Beártotta magát ebbe a bukaresti Kulturliga, s tiltakozott a magyar parlament ellen a párisi román diákok klubja, az ausztriai románok, s mások, akiknek Magyarország belügyeihez semmi közük. Arra mutatott ez, hogy a küzdelmet külföldi segítséssel akarják megvívni. Azonban az idebenn, a nép között megindított akciónak is voltak megszólást érdemlő jelenségei. A balázsfalvi népgyűlést egészen olyan módon rendezték, hogy az emlékeztetője legyen egy másik balázsfalvi gyűlésnek. Azt 1848. május 15-én

Szél a pesti tavaszról.

Irta: Faragó Jenő.

Szakad a daróc is, akár a pókháló,
 Tévedhet, — hisz ember! — a naptárcsináló:
 Mondhatja: tavasz hoz ez és ez a dátum
 És éppen aznapra havat ad a fátum.
 Mondhatja: visszatér daru, fecske, gólya;
 Mondhatja: kipattan a rózsza bimbója;
 Mondhatja: pacsirta dalol minden ágon;
 Mondhatja — s még sincsen tavasz a világon.

De a mikor Pestet reparálni kezdik:
 Az utcát foldozzák, a házakat festik,
 Emerre locsolnak, amarra söpörnek.
 Itt aszfaltott főznek, ott kavicsot törnek,
 Síneket leraknak, síneket fölszednek,
 Téren, promenádon virágágyat vetnek; —
 Mindez kétségtelen bizonyossága annak,
 Hogy a télnek már csak emlékei vannak.

Bizonyos ilyenkor, hogy tavasz van, kérem,
 A Váci-utcában, az Erzsébet-téren,
 Az Andrássy uton, a budai részen:
 Tavasz van, tavasz van, tavasz van egészen!
 Akár jön a fecske, akár jön a gólya,

Akár kifeslik a rózsza bimbója,
 Akár rügyeiket a fák elveszítik; —
 Tavasz van, ha Pestet reparálni kezdik!

És ha már tavasz van, hát legyen látszatja!
 A kávé a kertét szépen kirakattja:
 Négy-öt oleander, négy-öt cserép váza,
 Tavaszi mezt így ölt füstös kávéháza.
 Künn ülünk az utcán. Van-e ennek párja?
 És a körut porát a kávékba szórja —
 Egy kicsinyég több lesz benne a cigórja.

És ha eső zuhog, hát megázol szépen,
 Hogyha nincsen kéznél az esernyő éppen.
 És ha vihar támad: kalapoddal játszik,
 Hipp hopp úgy elviszi, hogy nyoma se látszik!
 Ne sirasd, ne sirasd, ha új volt, ha régi:
 Hisz ez a kikelet a pompás, az égi,
 Amely új palástot hoz a földi tájnak
 És új kuncsaftokat a kalap királynak.

Ám e sok jelenség is lehet csalóka.
 A mit elmondtam, lehet tréfa, móka
 És nem jelent tavaszt a vörös muskátli,
 A tavaszi verseny és a gummirádi,
 A megtelt villamos és a déli korzó.
 A sétáló kis lány, az uri vadorzó.

A kigyuló csillag enyhe, méla esten —
 Tán nem jelenti még, hogy Tavasz van Pesten.

S amit a vidéknek a szagos muskátli:
 Nekünk azt jelenti, hej! a gummirádi:
 Mert, ha a napsugár a porszemmel játszik,
 A gummikerekű szintén fölvirágozik.
 Stefánia-uton végig száguld velünk:
 Mert hát mi pestiek urí módon élünk,
 Vájkálunk aranyba, ezüstbe, nickelbe,
 S bőven van mindenünk mindenütt — hitelbe!...

A gummikerekű — nem kétli azt senki —
 Fürge, vidám hírnök: a tavaszt jelenti;
 A tavaszt, mely eljön szép azurkék menyegyel,
 Tavaszi virággal, tavaszi versenygyel!
 Futnak a lovacsák Alagon, meg Pesten,
 Drága pénzeckémet rajtuk mind elvesztem;
 Ha marad egy kevés, az se marad nálam, —
 Óh, azt a baccarát mért tűri az állam!?

És tavaszt jelent a híres déli korzó!
 Szirmai, Freystadtler, két vidám vadorzó.
 Lépkednek nyomában sok kis fürge zsebek,
 S fejükben, szivükben huncut terveket főznek.
 Mert a pesti tavasz ilyen hamis, csalóka:
 A vadászt, a vadat a korzóra csalja.

tartották meg, kimondván benne a magyar államtól való elszakadást. Ez tehát nem mintája az államhűségnek, s a rája való emlékeztetés se élesztheti ezt az érzést.

Tehát, százhusz állampolgár, igen tisztelt állampolgártársak! Senkise zavarja az önök meetingjét. De az a név, amelyen magukat nevezték, kötelességet ró önökre. Legyenek ezen a népgyűlésen minden szavukban, minden cselekedetükben állampolgárok, s akik a gyűlésre egybesereglenek, viselkedjenek szintén komoly állampolgárok módjára. Se a szónoki hatás, se külső demonstráció kedvéért ne tegyenek olyat, ami félmegy a jogos politikai bírálat körén, és legfőképen ne igyekezzenek gyűlöletet terjeszteni se a magyarság, se pedig annak bátóságai iránt.

Ezt a harcot nem itt fogják eldönteni. Nem a népgyűléseken, sőt még a parlamentben se. A beavatottak jól tudják, hogy a küzdelem sorsa egyébtől függ. Attól, hogy a nemzetiségi egyházak vezetői a kormányval szemben a legfelsőbb helyen el tudnak-e valamit érni, vagy sem. Magának a népgyűlésnek is inkább egyházi jellege van. A román *ecclesia militans*-nak egy flotta-tüntetése. Jó, tartsák meg ezt a népgyűlést, hozzák meg a határozati javaslatot. De ne tévesszék szem elől a gyűlés vezetői: azal egyáltalán nem lendül jobbra, vagy balra a törvényjavaslat sorsa, ha a szenvedélyeket fölkeltek, vagy ha még magasabbra emelik a válaszfalat a románok és az „elnyomó” magyarok között.

Arad magyar állampolgárait bizonyára főleg arra inteni, hogy a románok népgyűléseivel szemben szigorú, nyugodt objektivitást tanúsítsanak. Hosszu ideje nem volt Arad nemzetiségi tüntetések színhelye; semmi ok nincs arra, hogy az utcai jelenetek fölélesztessenek. Egymástól talán nagyon elválasztottan, de békességben élnek Aradon a magyarok és a románok: ha már a közlekedést nem sikerül megteremtteni, a nyugodt semlegesség maradjon épségben.

Ott egymást kergetik s mindig egy a vége —
Vadász és vad között létrejön a béke.

De van a tavasznak még gyönyöre bőven,
Igy a kirándulás legeslegelőbbben:
Mily jó leheverni a füre, a zöldre:
Menjünk hát Budára, vagy a Mátyásföldre —
Mulassunk vidáman, amíg este leszen,
Mikor a villamos mind megtelt egészen
S mikor — hogy valahogy — hazaéren máma:
Pokoli csatát viv az ur és a dáma!

Pedig a budai hegyek csodaszépek!
El is özőnik hej! mindenféle népek:
Békés nyárspolgárok jönnek énekszóval,
Kosaruk megrakva mindenféle jóval,
Azt a mama hozza, míg a papa hátul
El van ragadtatva — a saját hangjátul.
Vállán a kabátja, mint a huszárménte
S kántálja, hogy: „Kossuth Lajos azt izente!”

De hogyha kimegyünk a ligetbe éjjel
S rügyező fak között nézünk szerte-széjjel,
Látunk ott elfáradt, elesigázott népet,
Melynek a természet így ad menedéket;
Es a pesti rendőr ilyenkor, ha cirkál,
A főkapitánynak ily jelentést írkal:
„Sok-sok szegény ember alszik a szabadban,
Jelentem alássan: tavasz van! tavasz van!”

Arról, amit a népgyűlésen tárgyalni fognak, más a mi nézetünk és más az övék. De azért, a népgyűlésen és azon kívül, akár lesz törvény az Apponyi javaslatából, akár nem, a hétköznapi életben és politikai aktusok alkalmával egyenlően állampolgároknak kell maradnunk és állampolgárokhöz illően cselekednünk. Nekünk is, meg önöknek is, a százhusz állampolgárnak.

Aradi hírlapírók sajtó-alapítványa.

Az alapító levél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

Az aradi hírlapírók a múlt év végén tudvalevőleg sajtóalapítványt létesítettek, melynek a kamatait évenként az aradi kir. főgimnázium egy olyan tanulója kapja meg, aki egy, a sajtó köréből vett pályakérdést legjobban megfejt. Az alapítványt, amelynek összege 500 korona, az aradi hírlapírók megbízottja tegnap adta át a gimnázium igazgatóságának, amely azt átvette s az intézet értékpapirjai között az „Aradi hírlapírók sajtó alapítványa” címén fogja kezelni. A mai nap folyamán Kara Győző főgimnáziumi tanár az alapító levél tervezetét is elkészítette, amelyet valószínűleg egész terjedelmében változatlanul elfognak fogadni. Az alapító levél egy példánya a vallás és közoktatási miniszterium irattárába kerül, egy az alapítvány kezelésével megbízott főgimnázium igazgatóságánál marad s egy példányt az aradi hírlapírói karnál helyeznek el. Az alapítvány számadási kivonatait felülvizsgálat céljából évről évre felküldik a közoktatási miniszteriumba.

Az elismervény, amelyet az intézet igazgatósága az alapítványi összeg átvételéről kiadott a következő:

Alulírott elismerem, hogy *Staubert József* urtól, az *Aradi Közlöny* felelős szerkesztőjétől, mint az aradi hírlapírók ez alkalomra kiküldött megbízottjától a mai napon egy, az Aradi Polgári Takarékpénztár által 1906. évi okt. 4 én 8616. szám alatt kiállított s 500, azaz ötszáz korona betétéről szóló könyvecskét mint az aradi hírlapírók sajtóalapítványának összegét átvettem és a kir. főgimnázium értékpapirjai közé elhelyeztem.

Aradon, 1907. évi március 27-én.

Kara Győző

P. H. kir. főgimnáziumi r. tanár, a szabadságon levő igazgató helyettese.

Az alapítványi összeg évi kamatainak rendeltetését illetőleg az alapító levél tervezet a következő feltételeket állapítja meg:

Az „Aradi hírlapírók sajtóalapítványa” évi kamatai az aradi főgimnáziumnak mindenkor az 1848. március 15-ének emlékére rendezendő ünnepélyen adandók ki az intézet azon tanulójának, aki egy, a sajtó köréből vett pályakérdést legjobban megfejt. — A pályakérdést az intézet tanári kara tüzi ki az évről tanácskozáson és az intézet évről értesítőjében hozza a tanulók tudomására. A pályázatban a főgimnáziumnak csak VII. és VIII. osztályu tanulói vehetnek részt. A pályaművek tisztán leírva, jellegével ellátva s a szerző nevét tartalmazó hasonló jellegű zárt levéllel együtt minden év február 15-ig az igazgatóságnál nyújtandók be. A beérkező pályaművek bíráló bizottsága a főgimnázium történelem és magyar irodalom tanáraiból és az aradi magyarnyelvű napilapok felelős szerkesztői által kijelölt valamelyik aradi hírlapíróból alakul meg. A pályadíj odaítélésénél a bizottság tekintettel tartozik lenni egy a pályamű irányára, mint annak tartalmi értékére s a díj mindenkor vagy a bírálók egyhangú ítélete vagy legalább is két szavazat alapján

adható ki. Ha a pályázat a beérkezett művek értéktelen volta miatt meddő maradna, vagy pályamű egyáltalán nem érkezne be, a pályakérdés megújítása mellett a következő tanévre még egy pályakérdés tűzendő ki s két munka jutalmazandó.

Román népgyűlés Aradon.

A főkapitány engedélyezte.

Apponyi ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

A népoktatási törvényjavaslat ellen a nemzetiségi képviselők tudvalevőleg erős harcot kezdenek a képviselőházban. Az előcsatározások és a hadi készülődések már erősen folynak a perifériákon, ahol különösen a román nemzetiségi mozognak. Népgyűléseket tartanak és határozati javaslatokat hoznak, amelyekben utasítják a román nemzetiségi képviselőket, hogy *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatási miniszter törvényjavaslata ellen vegyék elő a legerősebb fegyvert, az obstrukciót. Maguk a képviselők ugyan távol tartják magukat a népgyűlésektől, azonban a fővárosban mindennap összejövetelt rendeznek, amelyen a készülődésben levő obstrukcióról tanácskoznak.

Az aradmegyei románság április hó elsején tartja meg Aradon a népgyűlést, amelyre nagy apparátussal készülődnek. Eleinte az a hír terjedt el a városban, hogy a hatóság nem fogja megadni az engedélyt a népgyűlés megtartására, mert egyfajta nemzetiségi rendezik azt. A népgyűlés rendezői: *Popoviciu* György szentszéki ülnök, *Trutia* Péter ügyvéd, szentszéki ügyész és *Beles* Vazul aradi gör. kel. román esperes ma nyujtották be *Varjassy* Lajos polgármesterhez a népgyűlés engedélyezése iránti kérvényt. *Sarlot* Domokos főkapitány a népgyűlés megtartását engedélyezte.

A kérvény teljes szövegében az alábbi:

Tekintetes Polgármester ur!

Tisztelettel van szerencsénk bejelenteni, hogy az ide csatolt, Aradon megjelenő *Tri-buna* napilapban közzétett s 120 állampolgár által aláírt meghívó szerint az Arad sz. kir. város, pécskai, szentannai, kisjenői, máriaradnai, borosjenői, világosi és jószáshelyi választókerültek polgárai 1907. április hó elsején délelőtt 11 órakor a Tökölly-téren a felekezeti néptanítók fizetése tárgyában a vallás- és közoktatási miniszter által a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslat feletti nyilatkozat végett Népgyűlést tartanak.

Ezen népgyűlés napirendje következőképpen állapított meg:

1. A népgyűlés megnyitása és szervezése.
2. A népoktatási törvényjavaslat megvitatása.
3. Határozati javaslat meghozatala.
4. A népgyűlés bezárása.

Ezen népgyűlésen a rend fentartásáért felelősséget vállalunk s kérjük ennél fogva ezen bejelentésünket tudomásul venni.

Tisztelettel:

Popoviciu György,
Trutia Péter,
Beles Vazul.

Sarlot Domokos főkapitány az április hó elsejére hirdetett népgyűlésre a hatóság képviselőjében *Kovács* Antal rendőrhadnagyot, a rend fentartására pedig *Berecz* Ferenc alkapitányt küldi ki.

Az aradi gyermeknap

Gyűjtés a templomokban. — Gyermek-kabaret a színházban. — Gyöngyi Izsí felépte. — Hangverseny a Fehér Kereszt télikertjében. — A város lobogó-diszben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

Az aradi gyermeknap rendező-bizottsága, amely hetek óta permanenciában van, most fejezte ki a leglázasabb tevékenységét, amennyiben véglegesen megállapította április 2-ikának és 3-ikának programját. Az a lelkes érdeklődés, amely a közönség minden rétegében megnyilatkozik a humánus mozgalom iránt, arra enged következtetni, hogy az aradi gyermeknap nemcsak erkölcsi, hanem tényszerű anyagi sikerekkel is fog járni. A rendezőbizottság gróf *Károlyi Gyulánéval* az élén mindenképpen arra törekszik, hogy a gyermeknap külső képében is impozáns és a kitűzött célhoz méltó legyen. A gyermeknap jelentékeny anyagi forrása lesz az a gyűjtés, amelyet Aradváros lelkes hölgyei husvét másodnapján az összes aradi templomokban rendeznek.

Az aradi minorita templomban a következő hölgyek fognak a Liga céljaira gyűjteni.

Asszonyok: Balázs Ferencné, Éltetőné-Csák Ilona, Geresi Józsefné, Hartmann Béláné, Hegedüs Lászlóné, Heinrich Sándorné, Holman Arminné, Jakabffy Zoltánné, özv. Junga Józsefné, Kristyórány Jánosné, Medveczky Zsigmondné, Mittermüller Józsefné, Palényi Miksáné, Pintér Adolfné, Rienheiser Gyuláné.

Leányok: Boros Zelma, Csatlós Ilonka, Csatlós Irma, Fetter Margit, Ferenczy Ilona, Kabdebó Jozefin, Kugler Lala, Probst Böske, Sauer Magda, Széll Janka, Verzár Hermina.

Az aradi református templomban *Szilágyi Mihályné* és *Csécsei Imréné* urnók vezetésével fognak még ezután felkérendő urhölgyek gyűjteni.

A gyermeknap programjának egyik legeredetibb és legvonzóbb száma a *gyermek-kabaret* lesz, amelyet április 2-ikán esti 6 órakor tartanak meg az aradi Nemzeti-színházban rendes helyárok mellett. Az előadásnak egyik főérdekessége *Gyöngyi Izsónak* és *Gyöngyi Jolánnak* fellépte lesz. Jegyek hétfő reggeltől kezdve kaphatók a színházi pénztárnál. A vonzóan összeállított műsor a következő:

1. Versek. A kétkedő. Bizalmunk az urban. Az a. b. c. néne. Előadja *Gyöngyi Izsó*. 2. Dalok. Baba dal. Kesergő leány. Előadja *Gyöngyi Jolán*. 3. Jól őrzött kis leány, francia bohózat 1 felvonásban, a címszerepben *Benkő Gizi*. 4. Kacagó kuplé, Szervusz Bsezina, Tutti Frutti, előadja *Gyöngyi Izsó*. 5. Magyar Fregoli, Móka, tréfa, tere fere nóta. Előadja *Gyöngyi Izsó*. 6. Gül Baba II-ik felvonása fényes kiállításban.

A gyermeknapnak egyik érdekessége lesz az a hangverseny, melyet április 3-ikán este 8 órakor rendez a Fehér Kereszt télikertjében az aradi 33-ik gyalogezred zenekara *Zellner Sándor* karnagy vezetésével. A hangverseny műsora a következő érdekes és változatos zeneszámokból áll:

1. „Kinderlieder“ induló (Zicher C. M.) 2. Nyitány a „Könnyű lovasság“ című operettből (F. v. Suppé.) 3. „A déli rózsa“ keringő (J. Strauss.) 4. „Bránd a „Parasztbecsület“ című operából (Mascagni P.) 5. „Greif zu“ dal vezérekürtre (Reinhardt H.) 6. „A régi magyar zene gyöngyei“ (Káldy Gyula.) 7. Egyveleg a „Vig özvegy“ című operettből. 8. Egyveleg a „Baba tündér“ című balettből (J. Bayer.) 9. Kar. „Oh ég ura kérünk!“ és ária a „Bánk-bán“ című operából (Erkel F.) 10. Magyar dal és tánc (Sándor Z.)

A hangverseny belépő-díja *egy korona*. A befolyó jövedelmet teljesen a gyermekvédelem céljaira fordítják, mert az ezredparancsnokság díjtalanul engedte át a zenekart a rendezőbizottságnak.

Érdekes ünnepi színt fog adni a városnak a sok lobogó. A közönség ugyanis ünneppé avatja a gyermeknapot és fellobogozza házait. Egyik érdekessége lesz még a napnak a két adomány-gyűjtő urna, melyeket a város forgalmasabb pontjain állítanak fel.

A változatos és érdekes program előre is biztos garanciát nyújt arra nézve, hogy az aradi gyermeknap úgy erkölcsileg, mint anyagiilag méltó lesz Aradváros közönségéhez, melynek széleskörű érdeklődése a gyermekvédelem szociális érdekében leli elsősorban magyarázatát. Előreláthatólag nagy részt kér Aradváros ünnepéből a vidék is, mert már most nagy az érdeklődés úgy a színelőadás, mint a hangverseny iránt.

Párisi divat.

(Husvét-előtt.)

Páris, március 28

Kellemes husvétünnepet kívánok! Egész komolyan! A husvét azért husvét marad, még ha hideg északi szél fu is és még virágvasárnapkor is jól esik a kandalló tüzeinél melegednünk. Ilyen körülmények között megírom, mi a divat Párisban — zsurokon, estélyeken stb. A téli idény egyre tart s mi mulatunk — mulatunk, akár jól esik, akár nem.

A legjobb a mostani divatban, hogy a délutáni látogató ruhánál nem az egyéni szeszély szabja meg, hogy milyen legyen, hanem alkalmazkodni kell egy bizonyos etikettszerű szabályhoz. Es ez a helyes. Ha egy társaságban körülményünk, mi sem zavarja meg jobban az összhangot és adja meg a társaságnak a „vegyes“ jelleget, mint hogyha mindenik hölgy valamely más alkalomra van felöltözve. A divatnak ez idő szerint a jelszava: délelőtt angol kosztüm, délután négy órától kezdve látogatóruha, este kivágott ruha és itt aztán az alkalom szabja meg a kisebb vagy teljes kivágást. Kalapot tehetünk az ilyen kivágott ruhához is, de ez nem kötelező.

Ehhez pedig alkalmazkodnia kell a legkényelmesebb nőnek is, csakugy, mint ahogy az alkalom szabja meg a férfinál is, hogy mikor vegyen fel redingoteot, smokingot vagy frakkot. Es mint ahogy a társaságba járó férfi akkor érezheti magát a legbiztosabban, ha frakkot ölt — úgy leszünk mi hölgyek is a kivágott ruhával.

Es higyjék meg, legalább ezzel kihasználjuk a ruháinkat. Azelőtt az ugynevezett „alkalmi ruhát“ az ember beakasztotta a szekrénybe s mire újra előszedte onnan, az volt a szent meggyőződése, hogy alakítás nélkül nem veheti fel többet. Most a legnagyobb divathölgyek megteszik, hogy kitelelnek egy-két estélyi ruhában, anélkül, hogy a legkisebb igazítást ejtenék rajtuk. Ma már senki sem kérdezi: Istenkém, mit vegyek fel? Hanem felveszi azt a ruhát, amelyet a divatnak megfelelően varratott az idény elején, ujat pedig csak akkor csináltat, amikor a régi már egészen hasznavehetetlenné vált.

Igy eshetett meg, hogy olyan általános fényűzést láthatunk a látogató és estélyi ruhákban, ami a mostani divatnak talán legfeltűnőbb jelensége. Miután a társaságos asszonynak is elég egy ruha, ezt az egyet aztán megcsináltatja szépen, diszesen, világos vagy sötét szövetből és nincs korlátozva a diszek összeállítása, mint ahogy arra sincs szabály, milyen legyen a fiatal s milyen az idősebb hölgy ruhája.

Ez a divat különben megteremtett egy másik divateikket is: a kalapot, amely nincs idényhez kötve s amelyet csak a béli ruhával lehetne összehasonlítani. Ennek a kalapnak nincs meghatározva sem a színe, sem a nagysága és nem tehetünk egyebet, mint megállapítani azt, hogy ebben vagy abban a társaságban az a nő volt a legcsinosabb, akinek a legképtelenebb kalapja volt. Igaz, hogy ezt nemcsak a kalap teszi, hanem a hajdísz is, amin a kalap pihen. Akinek sok haja van, még az is rászorul a

mindenféle apró vendégfürtökre, amelyek betöltsék a kalap különféle elhajlásából származó hézagokat. Es nem a kalapot tüzzük a hajunkhoz, hanem a hajunkat a kalaphoz.

Ha végignézzük az oly nehezen muló tél divatján, megállapíthatunk egyet, de ezt bizonyossággal, hogy a fényűzés, amit láttunk, csak a rokokó idővel s a harmincas évek idejével hasonlítható össze, amikor a legmerészebb viselet sem volt feltűnő. Csak hogy az akkori legdrágább udvari öltözék is egyszerűnek volt mondható a kiállításában napjaink fényűzéséhez képest, mely a maga komplikáltságában talán mégis legjobban a második császárság fényűző divatjának felel meg.

Hja, a férfiak az okai ennek is. Ha ott ülhetnénk a parlamentben, ha disszertálhatnánk az egyetem tanszékében, ha vád és védbeszédet tarthatnánk a tekintetes törvényszék előtt — nem érnénk rá annyit törődni a divattal s azzal, ami egyelőre még a legnagyobb gondunkat képezi: a szépségünkkel! Oh, feminizmus, oh nőemancipáció, jöjjön el a te országod — de minél később!

Yvette.

Pilis és Polónyi.

A kivándorlási miniszter.

A csoóri találkozás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 29.

A múlt évi július 28-án két cikk látott napvilágot a „Budapesti Napló“ hasábjain. Ezeket a címetek viselték a közlemények: *Herr von Pilis, Pilis és Polónyi, A legújabb kivándorlási botrány* s bennük kellemetlen vádak voltak a Budapestről néhány év előtt Berlinbe került *Wohl Lajos* dr. hírlapíró ellen.

Wohl úgy ismerik idehaza, mint a berlini osztrák-magyar nagykövetnek, *Szögyény-Marich* Lászlónak a bizalmasát s annak idején sokat beszéltek arról, hogy ő közvetítette a híres csoóri találkozást a nagykövet, mint a király megbízottja és *Polónyi Géza* vezérlőbizottsági tag között. Az említett cikkek ezzel a politikai eseménnyel voltak összefüggésben s arról szóltak, hogy Wohl Lajos dr. tisztán üzleti érdekből, azért, hogy a *Norddeutscher Lloyd* és annak igazgatója a kivándorlási törvény ki-játszásával anyagi előnyökhöz jussanak, a nagy válság idején beavatkozott a napi politikába.

Politikai közéletünkbe Pilis urat (a Nordd. Lloyd igazgatója) — irta a nevezett lap — a mi monarchiánk berlini nagyköveteinek egyik politikai bizalmasa vezette be, Wohl Lajos ur. tetszik tudni, ugyanaz a Wohl Lajos, aki most egy éve Polónyi Gézát és Kossuth Ferencet Szögyény-Marich László nagykövet urnak csoóri kastélyába kalauzolta. Itt kezd a dolog politikailag érdekessé lenni. A csoóri találkozás idején Polónyi Géza ur ügyvédje volt Pilisnek. Wohl Lajos tette azzá. Ügyvédi feladata pedig az volt, hogy akiket az oderbergi határrendőrség tiltott kivándorlás miatt fülön csipert, azokat a Polónyi ügyvédi ügyessége és politikai befolyása tegye ismét szabaddá. A kiszabadítottak aztán vidáman kelhettek át Pilisék hajóján Amerikába. Amde Pilis ur gondolt merészebbet és nagyobbat. Elhatározta, hogy minisztert csinál Polónyi Gézából. A csoóri kastély ura bizonyára nem sejtette, hogy milyen üzleti indokokból keletkezett Kossuth Ferencnek és Polónyi Gézának az ő házában való megjelenése... Pilis mozgatta Wohl, Wohl Polónyit, Polónyi Kossuthot, Polónyi és Kossuth Szögyény-Marichot.

E cikkek miatt Wohl dr. sajtófeljelentést adott be ügyvédje, *Várkonyi Oszkár* dr. budapesti ügyvéd útján a lap ellen, kijelentve, hogy a bizonyítást maga kívánja a legszélesebb me-

derben. Nevezetesen, az ügyben szereplő államférfiak, valamint a Lloyd és az Adria igazgatóinak tanuallomásaival kívánja igazolni, hogy őt a kontinentális hajótársaságok ügyében egyedül az a hazafias érdek vezette, hogy a magyar kormány, az Adria és a német társaságok között a nemzeti szempontnak és Flume érdekeinek megfelelő megegyezés létesüljön.

Bizonyítani kívánja továbbá a *csóri összejövétel szereplőivel*, hogy ez a találkozás független volt minden alantas üzleti érdektől és annak rendezésére, tisztán a súlyos alkotmányválság megoldása érdekében, hazafiúi kötelességből vállalkozott.

Wohl Lajos dr. e feljelentésére Ruttkay István vizsgálóbíró *rágalmazás* miatt elrendelte a vizsgálatot a lap felelős szerkesztője, *Biró Lajos* ellen.

Biró szerkesztő a végzés ellen felfolyamodott, de a vádpanács ma kihirdetett határozatával a vizsgálat elrendelését helybenhagyta, úgy, hogy már a napokban megindulhat az érdekes bizonyítási eljárás, mely világosságot fog deríteni a hajótársaságok és a híres csóri találkozás ügyeire.

A magyar vezényszó.

Mit kívánnak érte?

A honvédelmi miniszter demenciai.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 29.

Megemlékeztünk tegnap a bécsi Zeit ama híradásáról, amely szerint a király meg akarja adni a magyar nemzetnek a katonai követelések egyik leglényegesebbjét, a magyar vezényszót. A trónörökös berlini útja, amelyről ma-holnap valószínűleg legendakör keletkezik, az említett lap híre szerint szintén ezzel a kérdéssel volt összefüggésben, amennyiben a német császár tiltakozott volna a magyar vezényszó ellen, s e tiltakozását szóbelileg kívánta a király tudomására hozni.

Ezt a hírt, amelyet mindenesetre nagy fentartással kell fogadnunk, ma újabb reflexiókkal bővíti ki a bécsi újság. Kiderül ebből a híradásból, hogy a magyar vezényszót a létszámemelésért, a véderőtörvény revíziójáért és a két éves katonai szolgálatért kapná cserébe Magyarország. Ahogy a magyar kormányt ismerjük, mindezek meglesznek magyar vezényszó nélkül is. Jekelfalussy honvédelmi miniszter már ki is jelentette, hogy alaptalannak tartja a Zeit híradását — ami a magyar vezényszót illeti.

Egyebekben nem alaptalan; ezt Jekelfalussy nélkül is tudjuk.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

Vezényszóért — létszámemelés.

A bécsi Zeit budapesti levelezője az alábbiakat írja: A Zeitnek a trónörökös berlini látogatásáról és a magyar vezényszó behozatalára vonatkozó tárgyalásokról és előterjesztésekről szóló tudósítása nagy feltűnést keltett Budapesten. A politikai körökben, amelyek az ünnepek miatt kevésbé voltak látogatottak, a beszéd tárgyát a magyar vezényszó képezte és a legelőkelőbb esti lapok behatóan foglalkoztak ezzel a témával. A *Magyarország* és az *Esti Újság* azzal a megjegyzéssel közölték a hírt, hogy komoly bécsi lapból ered s ezért a legnagyobb figyelmet érdemli. Megjegyzik továbbá, hogy, habár a magyar vezényszó behozatala a körülmények logikus következménye, nincsen kizárva a közlemény demontálása. Ezzel szemben a politikusok azt állítják, hogy nagyfon-

tosságú dolog volna, ha a parlamentben mélyreható katonai reformokkal ilyen hangulatot lehetne teremteni, amely az aktuális gazdasági és katonai kérdések megoldását megkönnyítené. Az uralkodónak ama elhatározása folytán, hogy a magyar nemzeti nyelv kérdésében közeledést tanúsítson, a politikai helyzet lényegesen meg fog javulni. Mert számítani lehet arra, hogy a legradikálisabb politikai köröknek a hadvezetőség követeléseire elleni erős obstrukciója lényegesen megenyhül. Mindenesetre hangsúlyozni kell, hogy maguk a függetlenségi párt tagjai a magyar vezényszónak esetlegesen tervbe vett behozataláról szóló híradást szerfelett szkeptikusan fogadták, mert az utóbbi hónapokban a nemzeti engedmények terén semmilyen eredményt nem tudtak elérni.

Az ujonclétszám emelésével kapcsolatos nemzeti engedményekről szóló híradásokat állandóan megcáfolták. S ez a körülmény eredményezte azt, hogy néhány képviselő, mint *Barabás Béla* és *Lengyel Zoltán* minden ujonclétszám-emelés ellen energikusan állást foglaltak és kijelentették, hogy a jelenlegi parlamentnek, jobban mondva a mostani koalíciós többségnek nincsen jogában az ujonclétszámot emelni, mert erre vonatkozólag nem nyertek megbízatást választóiktól. Ezzel a felfogással *Wekerle* miniszterelnök már a parlamentben is szembeállt és a radikális *Ugron Gábor* is hangsúlyozta, hogy a katonai kérdés megoldása lehetséges lenne, ha a hadvezetőség részéről követelt minden engedmény ellenében Magyarország *nemzeti engedményeket nyerne*.

A Zeit jelentése alapján ez a körülmény a budapesti politikai körökben ismételtén aktuálissá vált, a képviselők azonban csupán a maguk véleményének adtak kifejezést, amennyiben a kormány tagjai abban az időben vagy nem időztek a fővárosban, vagy pedig nem volt alkalmuk párthíveikkel szemben erről az új helyzetről nyilatkozni.

Nemzeti rekompenciációk.

A bécsi Zeit budapesti levelezője beszélgetést folytatott egy, a katonai kérdésekben mértékadó személyiséggel a trónörökös berlini látogatásáról és a magyar vezényszó behozataláról. A magasállású személyiség az alábbiakat mondta:

— Nem tudom, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös milyen küldetésben utazott Berlinbe és semmi esetre sem akarok azokban a kombinációkban részt venni, amelyeket ehhez az utazáshoz fűznek. Ausztria Magyarország trónörökösének senki sem tilthatja meg, hogy utazásokat tegyen és rokon fejedelmi udvarokat meglátogasson. Csak örvendetes dolog, ha *Ferenc Ferdinánd* főherceg a német császárral meghittebb viszonyba lép és valóban sajnálatos dolog lenne, ha az ehhez a találkozáshoz fűzött hírlapi következtetések a most ujjakötött fonalakat eltépnék. Eppen ezért nem akarom azt a kérdést érinteni, hogy vajon Berlinben katonai kérdéseket tárgyaltak-e.

Ami pedig a dolog lényegét illeti, azt hiszem, hogy *Wekerle* miniszterelnök a helyzetet megvilágította, amikor a magyar képviselőházban kijelentette, hogy minden sarki hordár tudja, hogy az ujonclétszám felemelése szükséges és ehhez a drasztikus megjegyzéshez hozzáfűzte, hogy az átmeneti kormányának a kötelessége a hadsereg kérdéseit megoldani, ha sikerül neki az a nagyfontosságú feladat, hogy a korona és a parlament között létrejöjjön a megegyezés. Minden gondolkodó ember levonhatja ebből a következtetést: hogy a hadvezetőség kénytelen lesz előbb-utóbb a hadsereg *gyökeres reformálására gondolni*, amely nemcsak az ujonclétszám felemelésére és a két éves

katonai szolgálatra, hanem a véderőtörvény revíziójára is vonatkozik és ezekért okvetlen kell bizonyos nemzeti rekompenciációkat adni.

Jekelfalussy nyilatkozik.

Egy újságíró ma fölkereste *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi minisztert és kérdést intézett hozzá a Zeit tegnapi hírére vonatkozólag a magyar vezényszó dolgában. A miniszter a következőket felelte:

— A katonai kérdésben semmiféle újabb fordulatról *nincsen tudomásom*. Hogy a trónörökös miért utazott Berlinbe, azt nem tudom. Az egészen bizonyos, hogy a hadvezetőség a magyar kormánnyal, legalább tudomásom szerint, eddig hivatalosan *nem közölt semmit* terveire vonatkozólag. A magyar álláspontot ebben a kérdésben a kormány annak idején precizozta fölfelé, mi tehát nem tehetünk egyebet, mint várunk. Ami azt a kérdést illeti, hogy a Zeit híre milyen benyomást tesz reám, oly újsághírnek tartom, amely *alappal aligha bír*.

Budapest — pincérsztrájk előtt.

Kávéház nélkül.

Az éttermekben is sztrájk készül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 29.

Budapest pincérsztrájk előtt áll. Talán már holnap este bezárulnak a főváros kávéházai, mert a kávéosok krímicsauval akarnak felelni a pincérek követeléseire. Budapesti tudósítónk az érdekes sztrájk részleteiről az alábbiakat jelenti:

A pincérek szakszervezetének delegátusai és a kávésiparosok testületének megbízott emberei tegnap este 6 órakor megkísérelték a béke megkötését. Ez a kísérlet azonban alig fog sikerülni, mert éppen a követelések leglényegesebb pontjában, a munkaközvetítésben sem a munkaadók, sem a kávéházi munkások engedményekre nem hajlandók.

A pincérek követelésében a pénzbeli különbözet, havonta csak 6 korona és ezt szívesen megadják a kávéosok, de nem akarnak belemenni abba, hogy ezentul munkásaikat csak a kávéházi munkások szakszervezete útján alkalmazzák. A munkások ezzel egyrészt ki akarnak szabadulni az ügynökök uzsorája alól, másrészt azt akarják elérni, hogy a kávéosok csak szervezett munkásokat alkalmazzanak, mert mindenféle csöcselékneppel ezentul nem akarnak együtt dolgozni.

A pincérek mozgalma már áttért más szakszervezetekre is és a kereskedelmi szakszervezet figyelmeztette munkanélküli tagjait, hogy a kávéházakban, melyekből a pincérek kivonulnak, semmi szín alatt ne vállaljanak munkát. A sütőmunkások szakszervezete is megmozdult és azt akarja, hogy pincérsztrájk esetén a sütőmesterek azokba a kávéházakba, amelyekből a pincérek kiváltak, ne szállítsanak kávéházi süteményt.

A vendéglői pincérek a maguk részéről teljesen szolidárisnak vallják magukat a kávéházi pincérekkel, azokat támogatni fogják, sőt ha szükséges lenne, meguk is sztrájkba lépnek.

A kávéházi munkások szakszervezetének egy bizalmi embere a következőket mondta: A kávéosok között nincsen meg az az egyetértés, amelylyel eldicselkednek, a józanabb gondolkodásuk belátják, hogy nekünk igazunk van. A kávéházakat a türelmetlenebb kávéosok azért akarják szombat este becsukni, mert mi vasárnap és hétfőn esetleg annyit kereshetnénk,

hogyan a magunk erejéből egy hétig kitarhatunk, hiszen a közönség velünk rokonszenvez és a mi pártunkon van. Azonban hihetetlen, hogy a nagykávéházak a munkáskizárás ilyen formáját elfogadják.

Neumann Izidor, a kávésegek szakszervezetének elnöke ma egy újságíró előtt a következőket mondta:

Ma este fog eldőlni, hogy lesz-e Budapesten pincérsztrájk vagy sem. Ma a szakszervezet és a kávéipartestület 8-8 tagja értekezletet tart. A kávések nagyrésze hajlandó a békére, csak két nagy ellenségünk van: Némái Antal ipartestületi elnök és Olmossi, a Fészek kávéház tulajdonosa, akik ellenünk bujtogatják a többi. Nem szívesen nyulunk a sztrájk fegyveréhez, hisz mindnyájan a legszegényebb emberek vagyunk, de egyszer már föllázadt bennünk az ember és ki akarjuk küzdeni legtermészetesebb jogainkat. A sztrájk alatt, ha csakugyan arra kerül a sor, tisztességesen fogunk viselkedni, nem tüntetünk, nem lármázunk és nem fogjuk terrorizálni sem a kávéseket, sem a kisegítő pincéreket. Bizunk a közönségben és attól várjuk, hogy vissza fog követelni bennünket minden kávéházban. Meg vagyunk győződve róla, hogy a sztrájk nem fog tovább tartani két napnál. A sztrájk idejére valamennyiünknek van pénze, a szociáldemokrata párt is támogat bennünket és ha arra kerül a sor, eladjuk a kabátot is testünkről.

Ha a kávéházi pincérek sztrájkja kitör, csatlakoznak hozzá az éttermi alkalmazottak is.

Későbbi távirat jelenti:

A tárgyalások még éjfél után is folynak a munkaadók és a pincérek között. Eddig azonban semmi kilátás nincs arra, hogy a meg egyezés létrejöhesse. A sztrájk holnap valószínűleg kitör.

Wekerle és Kossuth.

Teljes az egyetértés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 29.

A kiegyezési tárgyalások folyamán ismételt felmerült az a hír, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter között nézeteltérések merültek fel. És ezeknek az alapja az, hogy Wekerle 67-es és így a gazdasági kiegyezés híve, míg Kossuth Ferenc, mint a függetlenségi és 48-as párt vezére mindenáron oda törekszik, hogy biztosítsa Magyarország gazdasági önállóságát. Ezeket a híreket egyébként Bécsből terjesztik mindig s most, hogy újból felemlítik, még azt is hozzátesszik, hogy Wekerle Sándor szíves örömmel megkötötte volna a hosszú lejáratú kiegyezést, de az ő terveire ránehezedett Kossuth, az ő nagy parlamenti többségével és megakadályozott minden ilyen irányú tárgyalást.

Ezekkel a híradásokkal szemben a M. T. I. a következőket jelenti:

Egyes lapoknak az a híresztelése, mintha a hosszú lejáratú szerződést Wekerle miniszterelnök kezdeményezte volna, vagy az osztrák kormány ez iránti javaslatát támogatta volna és hogy ez a terv csakis Kossuth Ferenc és a függetlenségi párt közbelépésére hiúsult volna meg, merőben valóban.

Soha hosszulejratu szerződésről, úgy amint azt a lapok feltüntetik, szó sem volt. Az került csak tárgyalásra, hogy 1917-ben tényleges vámsorompók állíttassanak fel és hogy a további ciklusra ez alapon kötéssék szerződés.

Teljesen valótlan továbbá, mintha akár a miniszterelnök és Kossuth Ferenc közt, vagy akár a kormány bármely más tagja közt bármiféle ellentét merült volna fel. A kormány

tagjai a legkisebb részletre kiterjedőleg is teljes egyetértésben voltak és teljesen egyetelműleg jártak el. Ezek a híresztelések csak arra a tendenciára vezethetők vissza, amely mindig megújultan nyilvánul csak azért, hogy a miniszterelnök és Kossuth Ferenc között ellentéteket idézzon föl. Ilyen tendenciózus híresztelések azonban nem lesznek alkalmasak az egyetelműség megbontására és az ellentétek fölidőzésére.

A macsicsnő öngyilkossága

A hűtlen cigány.

Egy érdekes karrier.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 29.

A főváros éjszakai életének hirhedt alakja volt Schröder Szidónia 22 éves táncosnő. Bécsből került Budapestre a nővérel együtt. Egész ideig nem ismerte senki, nem tudták, hogy él-e, létezik-e. A két leány pincérnő volt Ós-Budavárban, ott fedezte fel őket az ósbudavári Moulin rouge üzletvezetője és betanított velük a macsics táncot. Schröder Szidi itt felvette a hangzatos nevet: Charlee Frici, a nővérét elkeresztelte Charlee Juliettenek. A macsicsot azonban a rendőség azzal az indokolással, hogy szeméremszertő, betiltotta. Egyszerre meg volt csinálva a két „macsicsnő” — ahogyan az éjszakai életben ismerték a leányokat, — fényes karrierje, hírneve. Heteken keresztül hurcolta a hír Charlee Frici nevét. És ez elég volt ahhoz, hogy amikor a rendőség újból megengedte a táncot, a két „macsicsnő” vagyont szerezzen. Így lett a két köznapi nőből híres éjszakai dáma. Brilliansokkal, selyemben, bársonyosan jártak, urakkal mulattak.

Ós-Budavárban a Casino de Paris című mulatóba került a két hölgy s ott folytatta a macsics népszerűsítését célzó akciót. Ezt az érzéki, buja mutatványt ritka tökéletességgel produkálták hónapokon keresztül. Fél Budapest ismerte már őket. Különösen Schröder Frici volt népszerű, aki a táncoktásban a férfit ábrázolta.

Frici azonban egy idő óta eltűnt a Casino de Paris közönsége elől. A macsics helyett új szám jött, a lányok pedig hol itt, hol ott tünnek föl a brettlin. Juliette egy ideig az Orfeumban táncolt, Frici pedig a Tatra-mulatóhoz szerződött.

Együtt is fölléptek itt. De már nem a régi tüzzel járták a macsicsot. Frici ábrándozó, mélabus lett. Éjjelente, ha produkcióját elvégezte, nem elegyedett szokás szerint a mulató vendégek közé, hanem félre ült egy sarokba és nem egyszer ellepte pilláit a köny. Frici szerelmes volt. A Banda Marci bandájának egy fiatal hegedűsége volt szerelmes. Annyira megszerette a cigányát, hogy még gyémántgyűrűt is vásárolt neki.

A sors azonban változékony. A macsics nőt is utol érte végzete. Egy esztendei pályafutás után elvesztette varázsát, ismét a köznapiságra süllyedt és nem régen ugyan arról a helyről tették ki, ahol nagy dámát csináltak belőle. A régi életbe való visszasüllyedéstől irtózott. Hozzájárult ehhez az is, hogy a barna fiú, akibe a lány szerelmes volt, nagyon csapodárnak bizonyult. Charlee Frici napokig nem láthatta a sötétképű szeladont, aki a Casino de Parisban játszott, Csak híreket hallott felőle. Az éjszaka például azt, hogy a cigány megcsalta valakivel. Ez végleg elkésztette. Magához vett egy üveg lisofórmot s miután elvégezte produkcióját a nővérel, hirtelen magára kapta a felöltőjét és elment a mulatóból. Egy ideig föl és alá járt a

Révay-utcában a helyiség előtt, ahol oly sok ünneplésben volt része és ahol fiatal szive lángot fogott. Föl akart menni a Casinoba, hogy lássa szerelmes cigányát. De hirtelen gondolt egyet. Zsebéből kivett egy kis üveget és fölhajította. Méreg volt benne. Pár perc múlva tá-molyogni kezdett és összeesett.

A mulatóból lejöttek az emberek, egy-két kollega és táncosnő. A szegény szép Frici ott kinlódott míg jöttek a mentők és kórházba vitték. A kollégák egy pillanatra meredten állottak, a lenge ruhás lányok szemébe köny szökött. Aztán fölmentek és ott újra megkezdtek a macsicsot pótló számokat . . .

A szegény Schröder Frici pedig a halállal vívódik.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre választmánya látogatott ülést tartott csütörtök este. Az elnöki jelentésekből helyeslően vette tudomásul a választmány, hogy az *élelmiszerhamisításokra* vonatkozó hírek megjelenésekor a kör vezetősége tájékoztató nyilatkozatot adott ki, amelyben az adatokkal kimutatta, hogy az aradi fűszerkereskedőkre nem vonatkozatható a vád, hogy hamisított cikkeket tartanak. Tudomásul vették, hogy az *osztrák cipőgyárosok* kartellje ügyében a kör megkereste az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülést, hogy a kartell méltánytalan feltételeinek megváltoztatása érdekében az érdekelt testületekkel tárgyalásokat kezdjen meg. Bemutatásra kerültek a kör múlt évi *zárszámadásai*, amely szerint a kör házipénztárának az 1907. évben 5274 korona bevétele és 5233 korona kiadása volt. A pénztár állása 3320 korona, amihez az alpoknak tizenötezer koronán felül való összege járul. Az évi közgyűlést *április hó második felében* tartja a kör s arra nézve kiküldötték a jelölő bizottságot. A *magántisztviselő és kereskedelmi alkalmazottak* június 29-én és 30-án Budapesten tartandó kongresszusa ügyében élénk vita fejlődött. A választmányi tagok egy része nem pártolta a kongresszuson való képviseltetést, mert az ily kongresszusoktól még erkölcsi eredmény is alig várható. Az ülés végre a döntést az újonnan megalakítandó választmányra bízta. Kisebbségi jelentések, adományok után a választmány öt új tagot vett föl.

Köpenick — Miskolcon.

A bécsi ékszerbiztos.

Megfenyitett rendőr.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 29.

Köpenick iskolát csinált, még pedig olyan iskolát, amelynek Magyarországon bőven akadnak követői. Strassnoff után most egy miskolci honpolgár kísérelte meg a szerencsét, a mely tudvalevőleg a merészek és szemtelenek nagy barátja. A legújabb eset a következő:

Miskolcra táviratozzák: A köpenicki esethez hasonló szélhámosság történt tegnap Miskolcon. Egy fináncruhába öltözött fiatalember a város főterén álló rendőrt felszólította, hogy kövesse őt egy ékszerüzletbe, mert őt a bécsi fémjelző hivatal kiküldte az ékszerárak megvizsgálására és a hamisaknak elkobzására. A rendőr vonakodott a felszólításnak eleget tenni és követelte, hogy hozzon egy irást a főkapitánytól, mert különben nem megy vele. A finánc és a rendőr között szóváltás támadt, amelynek hallatára odajött egy rendőrtizedes. Az állítólagos biztos most már a tizedest szólította fel a követésre. Ez engedelmességet is a felszólításnak és az utközben felszedett három rendőrrel el is mentek a fináncnal Klein Sámuel ékszerésznek a Fő-utcában levő üzletébe. Itt a finánc parancsoló hangon követelte az ékszerésztől, hogy adja át az árukat, mert őt a

bécsi fémjelző hivatal kiküldte a hamis áruk lefoglalására.

— Nem ismerem az urat, semmi közöm hozzá és nem is adom át az ékszerpimet.

— Hát akkor letartóztatom és a főkapitányságra kísértetem.

— Nem bánom de én akkor sem adok át semmit.

A fiánc úgy is tett. A rendőrökkel be-kísértette Kleint és most már ennek feleségétől követelte az ékszerek átadását. Az asszony is megtagadta a parancs teljesítését és közben egy ügyvéd rokonáért küldött. Az ékszer-biztos most már látta, hogy itt bizony nem kap ékszereket, hát fogta magát és elsomfordált az üzletből.

A rendőrségen persze semmit sem tudtak az ékszer-biztos kiküldetéséről. Kleint természetesen rögtön szabadon bocsátották s mint-hogy tisztában voltak vele, hogy itt egy szélhámós merész stiklijével állanak szemben, nyomban megindították a nyomozást a szélhámós kézrekerítése iránt. A nyomozás azonban ezideig sikertelen maradt, mert még nem akad-tak az ékszer-biztos nyomára.

A városban persze sokat kacagnak a rendőrbiztoson és azokon a rendőrökön, akik minden írásbeli utasítás nélkül olyan szépen követték a bécsi fémjelző hivatal kiküldöttjének parancsait.

HIREK.

A karriér.

Arad, március 29.

Ongyilkos lett valami táncosnő. Valaha pincérleány volt, de megtanulta a macsicsnak nevezett viharos testmozgást és táncosnő lett belőle. Az uttörők sorsa jutott neki is. A budapesti rendőrség betiltotta a táncot, mert szeméremértőnek találta. De ifju honatyák, akik akkor még usztak abban a boldog öntudatban, melyet a hatalommal való mézeshetek öntenek az ambiciózus és minden nemesért hevülő lelkekbe, kijárták a fentebb említett hatalomnál, hogy a táncosnő táncolhasson. Mert a szemérem nem lehet megsérteni. A szemérem elkerüli azokat a brettiket, ahol őt sértegetik.

A sok herce-hurca megcsinálta a hölgy karriérját. Pezsgő, selyem, gyémánt és gavallér bőven akadt. Nevezetes hölgyek mindig vonzanak. Ez a magyarázata, hogy a legcsunyább művésznőnek is van rajongójuk. Nem ideális rajongójuk. A nevezetesség kitűnő kendőző szer: még a ráncokat is elsímitja.

Szóval, a karriér alapja megvolt. A karriért így csinálják Magyarországon. Egy kis botrány, amelyben talán ordító tehetőség telenség játsza az üldözött ártatlanság szerepét, egy kis bo rány, amelynek hőse, vagy hősnője kellő színpadi effektust tud kelteni, egy kis botrány, amelyért lelkesül a nép: és a karriér megindul. Közéleti nagyságok, akiknek pályafutását egy-egy pár-baj alapozta meg, mindenhol szereplő egyének, akiknek sikerült társadalmi, vagy közéleti botrányok révén a közismertségig felkapaszkodni: csomószámra nőnek ebben a szép országban.

Az érvényesülés titka nem a belső tartalomban rejlik: ezt már mindenki tudja. Tehetsz szolgálatokat a hazának és holnap már elfelejtene. Lehetsz áldozatra kész, eszes, talentumos, szívből és jellem-ben egyaránt előkelő: mindezzel nem csinál-sz karriért. Ki emlegeti ma Pálffy Já-

— nost, aki három millió koronát adott — nem is olyan régen, — nemzeti célokra? Ki becsüli a politikai béke megszerzőjét, Méray-Horváthot? Megfizették és ezzel vége. Hanem Polónyi miniszter lett, Ugron Gábor ma is hangadó személyiség. Rigó Ferencet egyetlen durvasága tette nevezetessé. Lengyel Zoltán botrányokon építette meg a maga karriérját. A primadonák botrányok révén lesznek nagyokká, Hencz Károlynak egy halálos párbaj adta meg a közéletben való szereplés örömeit. És folytatni lehetne a sort. A karriérek így alakulnak Magyarországon.

A macsics táncosnő öngyilkos lett, mert a tánc már nem vonzott. A magyar politikában és társadalomban is nagyon sokan vannak, akiknek a tánc már nem vonzó. A különbség mindössze az, hogy a táncosnő észrevette ezt, ők pedig nem akarják észrevenni. A táncosnő öngyilkos lett. De olyan szereplő embert, aki belátná, hogy ideje volna már egy kis közéleti eltemetkezésnek, — olyant pénzért sem lehetne találni ebben az országban.

Vagy talán pénzért mégis.

— **A király és a trónörökös lemondása.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Az Information című berlini lap tudósító vállalat elküldte az Esti Újságnak március 22-iki számát, amelyben egy rendkívül érdekes bécs újhelyi hírt közölt. Ebben azt jelentik neki, hogy a király a jövő év végén, hatvan éves ural odói jubileuma alkalmából le fog mondani a trónról. Hogy miért, azt a bécsújhelyi tudósítás szerint most még nem lehet megmondani. A rejtelmes tudósító még arról is értesíti az Informationt, hogy Ferenc Ferdinánd szintén le fog mondani a trón öröklésének jogáról és hogy egy másik, fiatalabb főherceg fog a trónra jutni. A bécsújhelyi értesítés azzal végződik, hogy az uralkodó és a trónörökös lemondása közvetlen összefüggésben van a trónörökös berlini látogatásával.

— **A király nagypéntekje.** Bécsből táviratozzák: A Hofburg plébánia-templomában ma délelőtt folyt le a passio és az ünnepies sirbatétel a szokásos szertartások mellett ő felsége, a főhercegek, az udvari főméltóságok, valamint a többi udvari személyiségek jelenlétében.

— **A sajtójog reformja** Budapesti tudósítónk táviratozza: Günther Antal igazságügyminiszter a sajtójog reformja dolgában a jövő hónap első hetében hívja össze a szaktanácskozmányt, amelyre meghívja az újságíró egyesületeket s körülbelül ötven újságírót. Az ankét elé terjesztendő javaslat magában foglalja a magyar anyagi és alaki jognak a sajtóra vonatkozó mindennemű intézkedését.

— **Nagy tüntetés a fővárosban.** Budapestről táviratozzák: A budapesti egyetemi tanács tudvalevőleg körülbelül 200 hallgatót kizárt, mert nem tudták a tandíjukat megfizetni. A kiespott diákok összeköttetésbe léptek a szociáldemokrata párttal, amely meg is ígerte a támogatást. Ma estére népgyűlést hívtak össze, amelyen hevesen támadták a tanácsot és elfogadtak egy határozati javaslatot, a melyben élesen elítélik a tanács és a kormány eljárását, követelik a szegénytanulók tandíjmentességét, a theologiai fakultás eltörlését és azt, hogy a nőknek nyissák meg az összes fakultásokat. Gyűlés után a résztvevők a *Népszava* szerkesztősége elé vonultak. A Dohány-utcá-

nál azonban rendőrök elállották az utjukat és felszólították őket, hogy oszoljanak szét. Erre a tömegeből és a Dohány-utca 46-ik számú házából köveket és fémdarabokat dobáltak a rendőrökre, akik kardot rántva igyekeztek a tömeget szétoszlásra bírni. A csekélyszámú rendőr nem birt a tömeggel és segítségért telefonált a főkapitányságra, ahonnan néhány perc múlva tíz lovasrendőr jelent meg, akik hamarosan megtisztították az utcát. Az utcai harcnak több sebesültje volt. A detektívek átkutatták a Dohány-utca 46-ik számú házat, de nem találták meg azokat, akik kövel dobálták meg a rendőrséget. Fél tizenegy órakor helyre volt állítva a rend.

— **A csanádmegyei munkaházak építése.** Csanádmegye törvényhatósága által a munkaházak építésére kiküldött bizottság ma délelőtt ülést tartott *Hervay* István elnökiésével. Megállapított, a bizottság, hogy a munkaházak építésére elfogadható ajánlatok érkeztek be, amennyiben — községek szerint változva — egy-egy munkaház felépítése 800 - 850 koronába kerül. A telek ára ebben az összegben nincs bent. A bizottság azt ajánlja az április hó 4-én tartandó megyebizottsági gyűlésnek, hogy a terveket és a költségvetést elfogadván, hatalmazza fel a bizottságot a szerződések megkötésére. A munkaházak építése — jóváhagyás esetén — még április hó folyamán megkezdődik.

— **A megfenyegetett Stolipin.** Berlinből táviratozzák: Pétervárról jelentik: Stolipin miniszterelnök életét a terroristák egyelőre ugylátszik még meg akarják kimélni. A miniszterelnök ugyanis a napokban egy iratot kapott a forradalmi végrehajtó bizottságtól, melyben közlik vele, hogy megöletését még elhalasztották. Stolipinre, aki rendkívül hidegvérű és félelmet nem ismer, ez az értesítés nem tett benyomást. Mindazonáltal a rendőrség a legnagyobb gondal őrzi a miniszterelnököt és megtett minden intézkedést, hogy személyét az esetleges merényletektől megóvja.

— **Halálozások.** Ozv. *Vertán* Antalné, született *Korbuly* Franciska nyolcvanegy éves korában meghalt. A halálozás kiterjedt előkelő családot borit gyszab; *Mülek* Lajos kir. közjegyző anyosát gyászolja benne.

Preisach Vilmos, aradi tekintélyes fűszer kereskedő ma délelőtt meghalt. Az aradi kereskedőéletnek ismert, tisztelt embere volt s az aradi zsidó hitközség életében is tevékeny működést fejtett ki.

Nagy részvétellel temették el ma délután *Kalmár* Nándor aradi nyomdatulajdonos és lapkiadónak feleségét, született *Lövy* Bertát. A temetésen megjelent *Müller* Károly orsz. képviselő, az aradi nyomdatulajdonosok testülete, az aradi betűszedők és számosan.

— **Pánik egy bika miatt.** Szabadkáról táviratozzák: A mai nagypénteki ájtatosság után körmenet volt a Kálváriához, amely felé sok ezer ember vonult. Hirtelen egy elszabadult bika a tömeg közé rohant, ami nagy pánikot idézett elő, úgy hogy 50 ember többé-kevésbé súlyosan megsebesült. Revolverrel és puskákkal rálőttek a bikára, melyet 30 helyen megsebesítettek s amely azután a városba szaladt, ahol aztán elpusztult. A mentők számos sebesültet a kórházba szállítottak.

— **Turisták szerencsétlensége.** Salzburgból táviratozzák: A Wenediger hegyek között e hó 20-án három turista eltűnt. Azt hiszik, hogy lavinazuhatag következtében szerencsétlenül jártak. A felkutatásukra irányuló kísérleteket lavinaveszélyek miatt abba kellett hagyni. A csendőrség azonban folytatja a kutatásokat.

— **A dinamítóvaj felesége.** Nagybányáról táviratozzák: A kincstári bányák dinamitjait már régóta lopkodják *Deák* Tamás és Nagy

Ferenc, akik aztán a lopott dinamitot elásták Deák kamrájában. Ma aztán elakarták adni a dinamitot, de mivel az a földhöz fagyott, fejével akarták felválni. Az első csapásnál a dinamit felrobbant és Deákné testét foszlányokra tépte, egyes testrészeit pedig 50 méternyire is elvetette a robbanás. Deákot és Nagyot ma letartóztatták.

— **Letartóztatott színész.** A fővárosi rendőrség letartóztatta Deutsch (Darvai) Mór 18 éves színészt, aki legutóbb Balaton-Bogláron működött a Rabóczi-féle daltársulatnál és ott lakásadónóját meglopta. Az éjjel a detektívek felismerték a Munkácsy-kávéházban és elfogták. Deutsch ezelőtt kereskedősegéd volt, lopásért már négyszer ült.

— **Kazinczy Eugénia.** Kazinczy Lajosról, az Aradon kivégzett 48-as tábornokról írva, megemlítettük, hogy néne elvonultan még ma is él a fővárosban. Özv. Dózsa Mihályné urnő azonban felvilágosított, hogy Kazinczy Eugénia már évekkal ezelőtt, 1903. szept. 25 én, meghalt a fővárosban s holttestét Széphalomra vitték s ott temették el édes atyja, a nagy irodalmi reformátor mellé. Csodálatos az, hogy a napi sajtó e nagyasszony haláláról akkor nem is vett tudomást. Bizonyára nem tudta, hogy Kazinczy Ferenc leánya volt, mert hiszen akkor foglalkoztak volna vele, legalább halála után. Pedig megérdemelte volna, hogy e sokat szenvedett agg matróna életével foglalkozzanak. Kazinczy Eugénia, özv. kraynikfalvi Kraynik Imréné évek hosszú során át lakott a Vas-utca 17. sz. alatt, innen a Dohány-utca 36. szám alá költözött 1897-ben. A bus özvegy évtizedeken át nem ment sehova, még csak ki se mozdult a lakásból, mert egy operáció következtében, amely műtét hivatva lett volna súlyos szembajából kigyógyítani, szemévilágát elvesztette. Egyetlen leánya maradt, aki most Kazinczy Gyuláné. A nagy Kazinczynak ugyanis férfi utóda nem maradván, mikor Kazinczy Eugénia egyetlen leánya, Mária Offenheimer Gyula kassai kir. közjegyzőhöz ment nőül, ez a matróna óhajára folyamodott ő felségéhez, hogy a Kazinczy nevet vehesse fel. A király ezt megengedte s így most a család ismét virágzik, mert Kazinczy Gyulának egy fiu- és két leánygyermek van.

— **A hűtlen asszony.** Szatmárnémeti-ből táviratozzák: Máté György kocsis tiltott viszonyt folytatott Lázár László kocsis feleségével. Lázár megtudván ezt, az alvó Mátét az istállóban megfojtotta és hulláját a közeli kutba dobta. A hullát pár nap múlva véletlenül megtalálták a kutban. A csendőrség a gyilkost letartóztatta.

— **Időjárás áprilisban.** Meteor írja: Az időjárásban már a melegebb hatások érvényesülnek, a miáltal a gazdaközönségre, vagyis a mezei munkálatok végzésére nézve is, alkalmasabb idő következik be, bár a Napon a foltoz igen izgatottak, ami ciklonos hatásokat árul el, s ez még késlelteti az időjár teljes átalakulását, mely egyelőre még széles s kevéssé csapadékos időt hoz. Így az egészen állandó szép derült tavaszi napok még most sem egészen bizonyosak. Az április 3 iki csomópont hatáskörében esőt ígér, úgy, hogy a husvétünnep második napján is már valószínű, ha nem is bizonyos az eső, amely az olvadást még jobban elősegíti a hegyekben, ami így kétszeresen rohamosan jön, s nagyon is megkésve, sok vidéken nagy hátrányára, kárára lesz a magyar gazdáknak még akkor is, ha ezen rohamos áradás katasztrófális bajokat különben nem okoz. Egyáltalában az idén sok felől fenyegeti veszély a gazdát, úgy hogy most más évekhez mérten kétszeres óvatosságra lesz szüksége, hogy legalább az elkerülhető veszélyektől megmenekedhessen. Április 5-ét követően már állandóbb jellegűre alakul az idő: 10-ével meleg száraz lesz az, amely jelleg aztán egész április

havát van hivatva uralni. Április 18 án. Holdunk által ugyan még Jupiterrel összeköttetésbe jutunk, amidőn azonban már nem igen fogjuk e hatalmas bolygó befolyásait érezni.

— **Egy főhadnagy hirtelen halála.** Szegedről táviratozzák, hogy Böhm Ede 6. honvédegyezredbeli főhadnagyot, akit csak pár napelőtt vezényeltek a szegedi kerületi iskolába, ma reggel szolgálja halva találta a szobájában. Valószínű, hogy szívszélhűdés ölte meg a főhadnagyot.

— **Általános sztrájk francia Svájcban.** Lausamból táviratozzák, hogy ott, továbbá Vercyben és Montreuxben kitört az általános sztrájk. Vercyben a katonák és sztrájkolók között összecsúszás volt. A sztrájk a csokoládégyárakban kezdődött és csakhamar az összes szakmákra kiterjedt. A sztrájk gyors kiterjedését a genfi anarchistacsoport működésének tulajdonítják. A svájci anarchisták ugyanis már régen hirdetik, hogy a legjobb fegyver a polgárság ellen az általános sztrájk.

— **Letartóztatott majom.** Párisból írják, hogy a francia főváros rendőrségének fogházában vizsgálati fogságban ül két nap óta egy — majom. A majom zsebtolvajlásért került erre a szomorú helyre, züllött erkölcsű csavargók közé, akiknek társasága bizonyára nem fog javítóan hatni a bűnös majomra. Megjegyezzük, hogy a bűnös majom a maki-k családjából való, nemre nézve pedig — nő. A nevezetes majom, aki mint fajanak egyik uttorója került börtönbe, egy Ailmis nevű csirkefogónak állt a szolgálatában és tulajdonképpen ő volt az, aki a szegény majmocskát megrontotta és a bűn fertőjébe kergette. Ailmiszszel már régen meggyült a baja a rendőrségnek. Zabolátlan természetű fiú volt, gyujtogató, rabolt s mert sehogyan sem boldogultak vele, azért mikor katonasorba jutott, büntetésül a gyaratni csapatokhoz osztották be, amelynek tagjai megannyi szemén szedett bűnös előéletű ember. Ailmis az Afrikában való csatárolása alatt szerezte a majmot és amikor kiszabadult, magával hozta Párisba az állatot. Es itt kezdődött a rontás. Már az afrikai hadsereg is rossz társaság volt a kis maki számára, de még zűlesztöbben hatott az Ailmis-szel való bizalmas együttlét. A volt ka ona zsebtolvajlásra tanította ki a majmát és mi tagadás, az állatnak nagy fogékonyága volt az új mesterség iránt. Orákat, láncokat, pénztárcákat kápiázatos ügyességgel huzott ki, mignem most rajtavesztett. Elfogták és bekísérték a dutyiba, szőgyenére fajanak, amelynek egyik-másik tagja ült ugyan már, de nem börtönben, hanem legfőképpen állatkertben, amely kettő között tudvalevőleg az a különbség, hogy állatkertben még csak láthatja valahogyan a majom Carusot, börtönből azonban soha.

— **Öt évig temetetlenül.** Resicai tudósítónk jelenti: Hétfőn két krassovai földmives jelentkezett a resicabányai fősolgabiróságnál s elmondták, hogy a krassovai ut mentén fekvő barlangoduban egy férfi holtteste be er. Ők az elhagyatott, félreeső barlangoduba úgy jutottak, hogy borz után kutattak. A holttest bent a barlangoduban, a nyilástól mintegy kilenc méternyi távolságban fekszik. Wekerle Nándor solgabiró és Frankl Ignác dr. resicai községi körorvos a helyszínre mentek, hol egy oszlásnak indult, összeszáradt férfi holttestet találtak, melynek ruhái, az ing kivételével, hiányoznak. A fej a törzstől el volt válvá, de semmiféle nyomait a külső erőszaknak, melyből gyilkosságra lehetett volna következtetni, nem vettek észre. Az orvos véleménye szerint a holttest négy-öt éve fekhetett ott. A vizsgálatot a halott kilétének a megállapítása céljából megindították. Az ing veres-bojtos zsinórjáról, mely épségben maradt, úgy vélekednek, hogy valamelyik krassovai községbeli parasztember volt a halott.

— **Forradalmárok letartóztatása.** Revalból táviratozzák: A rendőrség a forradalmi szervezet tiz személyből álló bizottságát letartóztatta. Fegyvereken, lőszeren, nyomdai felszerelésen és forradalmi röpiratokon kívül nagymennyiségű sztrichnint és üres golyókat találtak, amelyet sztrichninnel kellett volna megtölteni, ugyszintén egy, az egész birodalomra vonatkozó zsákmányszétosztási tervet, amely szerint 1000 rubel értékű zsákmány 3-10 része, 10,000 rubel értékű zsákmány 6-10 része és magasabb értékű zsákmány kétharmad része illeti a szervezet bizottságát. A zsákmány többi része a szervezet tagjai között kerülne szétosztásra. A mai letartóztatások összefüggésben állanak egy dorpatii esti lap szerkesztőjének letartóztatásával.

— **A hálátlan vő.** Mezőkovácsházai tudósítónk írja: Végagyházán Mochnyánczky Mihály egyetlen leányára iratta a napokban házacska-ját és 2 hold földjét, azzal, hogy vejével és leányával egy házban lakik, amíg él. Szegfű István, az öreg veje a vagyon átruházása után elment áldomást inni és ittasan tért haza. Szóváltásba elegendett az apósával és felkapott egy vasvillát, amelylyel olyat vágott az öreg felé, hogy annak balkarja eltörtött. Mochnyánczky súlyos testisértésért a bíróságnál tett feljelentést hálátlan veje ellen.

— **A rejtélyes pince.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A rendőrségen tegnap megjelent Horosz Ernő postatakarékpénztári tisztviselő és bemutatott egy névtelen levelet, amelyet a Losonci-utca 20. számú ház házmestere adott át neki. Horosz is ebben a házban lakik, amely Horosz anyjának tulajdonát képezi. A házmesterhez címzett levélben a névtelen levélíró azt állítja, hogy a ház pincéjében egy meggyilkolt gyermek hullája van elásva. A főkapitányságról kiküldtek két detektívet, akik felásatták az egész pincét, de semmit sem találtak.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitz porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítótól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ó gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben Vojtek és Weiszna. 201

Az önkéntesiskolák reformja.

Gyakorlati kiképzés kell.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

Bécsből jelentik, hogy a hadügyminiszter az önkéntes-iskolák tanítási tervzetét részben megváltoztatni szándékszik.

Eddig az egyévi önkéntesek kiképzését három időszakra osztották be. Az első, október elsejétől november végeig terjedő időszak az ujonc-kiképzésre van szánva. A második időszakban, december elsejétől március végeig, az önkéntes az önkéntes-iskolát látogatja és kizárólag elméleti tanulmányokkal foglalkozik. A harmadik időszakban az iskolázás április elsején megszűnik, és az önkéntes, a szolgálati év végéig, a gyakorlati katonai szolgálatot tanulja a században. Ez idő alatt kell, hogy az önkéntes mindazt a gyakorlati képzettséget elsajátítsa, melyre tartalékos tiszt vagy hadapród korában szüksége lesz.

A kiképzésre szánt idő csak június huszonegyedikéig tart, ezentul a század már csak nagyobb keretben gyakorlatozik, amikor is a századosnak se ideje, se alkalma nincs arra, hogy az önkénteseket oktassa. Ha már most ebből az időszakból levonjuk a vásár- és ün-

nepnapokat, valamint az őrségszolgálatban a céllövésről és esetleges nagyobb gyakorlatokkal eltöltött napokat, azt látjuk, hogy legjobb esetben harminc nap marad husz szakasparancsnok kiképzésére és így egy önkéntesre legföljebb három négyszer kerülhet a sor. Ez nagyon kevés, ily rövid idő alatt lehetetlen megfelelő gyakorlati képzettségre és gyakorlottságra szert tenni, annál kevésbbé, mert a nyolc heti újonckiképzés után, az önkéntes egész télen át az iskolát látogatja és ugyszólván, semmi gyakorlatot sem végez és e miatt altiszt létére, alig gyakorlottabb, mint az újonc.

A felsorolt okokból a hadügyminiszter a gyakorlati kiképzés idejét az elméleti oktatás rovására, egy hónappal meghosszabbítani szándékozik olyképpen, hogy az elméleti oktatás csak decembertől február végéig tartana, március és áprilisban pedig valamennyi hadtest területén a gyalogságnál szolgáló önkéntest egy táborba gyűjtenék össze. (Az aradiakat Fe hértemplomban.) E két hónap alatt az önkéntest alaposan kiképezik a szakasparancsnokok teendőiben és csak ezután küldik a századhoz, ahol a nagyobb nyári gyakorlatok alatt kiképzésüket még tökéletesítik.

Az elméleti oktatás anyaga tulságosan nagy: szinte lehetetlen a régi rendszer szerint négy hónap alatt mindazt, amit az iskolai utasítás előír, még csak előadni is, ezenkívül nagyon sok oly része is van a tanítási anyagnak mely szükségtelen. Az elméleti tanfolyam meg rövidítése tehát azt vonja maga után, hogy a tanítási terv és a szeptemberi tiszti vizsgálat anyaga okvetlenül és nagy mértékben csökkentessék.

Románia lángokban.

Statáriumot hirdetnek.

Véres csaták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 29.

A romániai agrárforradalom menekülteit tömegesen érkeznek Magyarországra. Románia déli részeiben pedig fokozott elkeseredéssel folyik a háború, amelynek előbb-utóbb az lesz a következménye, hogy idegen hatalmasságoknak kell beavatkozniuk a véres ország belügyeibe, saját állampolgáraik és kereskedelmi érdekeik megvédésére. A román kormány kiáltó tehetetlenséggel áll a veszedelem előtt: az elnyomott, kifosztott, eleresedett jobbágyságon csak gyökeres birtokpolitika-reformmal lehetne segíteni, ezt pedig nem engedik azok, akiknek kezében van a hatalom. Tehát folyik a vértovább is, sortűzek és ágyulóvések ritkítják a lázadók sorait, felégetett kastélyok és rombolás, pusztítás jelzik, hogy egy nagy szociális folyamat megy végbe a Balkán nagyhatalmi aspirációkkal eltelt királyságában.

Mai távirataink:

Haláltánc

A fellázadt román parasztságot minden kegyetlenkedése között talán az első helyet foglalja el az a vadállatiasság, amelynek Comis gaonakereskedő esett áldozatul. Ennek a történetét egy Bukarestbe menekült a következőképpen beszélt el:

— A mikor Zimricában kitért a zavargás, Comis, akit a parasztságot nagyon gyűlölték, Brinzeribe szökött, ahol Kaziz bérlőnél talált mene-

déket. Alig hogy megérkezett, ebben a faluban is kitért a lázadás. A parasztságot megrohanták a bérlő házába és a szobákban összetörték a butorokat. Mikor az utolsó szobába törtek, itt a ház fiatal urnőjét találták, aki három gyermekével térdre állva kért kegyelmet a parasztságtól. Ott állott mellettük Comis is. A parasztságot meghatotta a jelenet; megígérték, hogy nem bántják őket, sőt elkisérik őket a plébániára, ahol semmi hántódásuk nem történhetik. Amikor kiléptek az udvarra, az egyik parasztságot észrevette, hogy Comis revolvért szorongat a kezében. Rávágott a kezére úgy, hogy az a forgópisztolyt elejtette. Egy másik parasztságot erre fölkapta a revolvért és rálőtt Comis-ra. Ez nyomban összeesett, de még annyi ereje volt, hogy azt mondhatta:

— Papot, papot hozzatok! Hiszen én is keresztény vagyok! Meg akarok gyónni.

Egy hatalmas természetű lázadó hozzája lépett és markolatig döfte mellébe a kést.

Itt van, — kiáltotta — most meggyónhatsz.

A többiek erre a kereskedőre rohantak és fejszével összevissza vagdalták. A testrészeket egy zsákba szórták és bevitték a szalonba. Itt az agyvelőt és beleket szétszórták a parketten és a tükröket, képeket csontokkal, huszfatokkal ékesítették föl. Ezután kinyitották a zongorát, s belevágtak a billentyűkbe és örült táncra kerekedtek.

Todorení.

A Nap tudósítója folytatja érdekes tudósításait. A mai így hangzik:

Újra fölkerestem lovag Gzrybovszky Felixet, a jassyi magyar osztrák főkonzult a Sztrada-Carolán levő palotájában és közöltem vele, hogy Botosániból jövet el akarok menni Todorenibe. A lovag előbb tréfára fogta a dolgot, de amikor látta, hogy komolyan el vagyok rá szánva, minden ékesszólásával azon volt hogy lebeszéljen elhatározásomról. Todoreniben ugyanis napokkal ezeleztől kezdődött meg a rombolás és az utolsó hírek szerint újra megismétlődtek a rémségek.

Nem zsidó pogrom volt ez már, a föllázadt parasztság a saját földesura, Jancu Miculescu ellen is fordult és romboló munkájában segítségére voltak a lipovaiak, akik vérben gázolva jutottak idáig Botosániból, ahol tudvalevőleg ők vezették a parasztságot. A kis helységből nyomban a vérengzés kitörésének napján kértek katonai segítséget Botosániból, de oda is csak azután vezényelték ki egy ezredet, amikor a katasztrófa már elmúlt. Vazeszku prefektus azt üzenté, hogy hajlandó hat száz csendőrt küldeni. A segítség azonban késétt és mert másnap a szegény todorenieknek nem volt módjukban a segítséget megsürgetni, a kitünő prefektus megelégedezett ígérteréről. De a nyolcszáz marcona, jól felfegyverkezett parasztsággal és lipovaival úgy sem tudott volna elbánni ez a hatósági erő. Hogy azóta mi történt Todoreniben, nem tudta senki, de nem is törődött vele senki. Mindenki önmagával volt elfoglalva, a saját életének a megmentésével.

Az állomásfőnök és családja.

Kiszállva a vonatból, egyenesen az állomásfőnök lakásába mentem. Megkérdeztem, mi történt három nap óta a faluban. Az állomásfőnök, valami Culei nevű, békés természetű román ember, ölébe vette kis szurtos leánykáját, szembe velem leült és miután a felesége mögéje telepedett, így kezdte:

— Valami rettenetes dolog történhetett, de hogy mi, nem sikerült kipuhatolnom. Magam is halálos rémületben vagyok itt. Nem magam

miatt, mert hiszen én megbirkózom akár a medvével is. Hanem a családom miatt. Az én gyönyörűségecs kisgyermekem miatt.

Azzal magához ölelte az apróságot és összevissza csókolta; a felesége pedig hálásan az aggodalomért, amely miattok tölti el ezt az életerős, tagbaszakadt embert, lehajolt hozzá és haját csókolta.

— A faluból nem járt erre senki?

— Falubeli nem. Csak egy-két parasztságot jött fel az állomásra, de részeg volt mint a tök, úgy, hogy nem tudtam a szavát se venni. Akármit kérdeztem az egyikőtől, lekapta a ruháját, a földhöz csapta és vad örömeiben ugriándozni kezdett rajta. Többet nem tudhattam meg tőle. Amikor a lázadás kitért, a földesur gyorsan a városba küldte a családját; őt azonban nem látam elmenni és biztosra veszem, hogy még lenn van a faluban, ha ugyan meg nem ölték közben.

— Nem volna tanácsos lenézni a faluba?

Culei rám nézett, aztán így szólt:

— Azt hiszem, igen.

Fölkelt és felvette a bekecsét. A felesége még csak tartóztatni sem merte, tudta, hogy amit ez az erős, határozott ember mond, azt megteszi. Asszonyi beszéd le nem képes téríteni semmi szándékáról. Az ajtónál felém fordult:

Tud lovagolni?

— Nem, — feleltem.

— Akkor kocsin megyünk.

Befogott az udvaron és öt perc múlva lefelé hajtottunk a völgybe. Egyetlen fegyverem egy revolver, amelynek képességét még nem volt alkalmam kipróbálni és egy ernyő, amely megvédett a szembecsapkodó hótól. De nyugodt voltam. A kísérőm erejében és bátorságában jobban bízom, mint egy század katonaságban. Az ő közelében nem érhet bántódás.

Tanácskoznak a lázadók.

A kocsi lassan gördült tova. Egy szót sem szóltunk egymáshoz. Csak a szomszédom szólalt meg időközönként, amikor nagyot rántva a gyeplőn, gyorsabb ügetésre nógatta a prűszkölő lovát. A kacskaringós országuton haladtunk már vagy egy negyedórája, amikor megpillantottuk a völgyben elterülő kicsi falut, amelynek házai kifeketéltettek a vakítóan fehér hóból. Ezt a szép, szüzi havat de sok helyen festette pirosra a vér! . . .

Öt perc múlva helyben voltunk. A piac-térig, ahol az oláh templom áll, nem találkoztunk senkivel. Ott aztán óriási embertömeget pillantottunk meg.

— Ezek mind itt laknak, ebben a kicsi faluban?

— Dehogy, — magyarázta Culei, — tiz falu népe gyűlt itt össze. Ugy látszik, valami gyűlést tartanak éppen.

— Azt hiszem, — jegyeztem meg, — jó volna óvatosságnak lenni. Nem ártana, ha én itt maradnék és ön maga menne oda.

Magam maradtam. Culei pedig térdig gázolva a hóban, ment a parasztságot közé, akik éppen haditanácsot tartottak.

Kinozzák a földesurat.

Napok óta romboltak, de még nem gyilkoltak meg senkit, mert idejében elmenekült a zsidóság. Csak Jancu Miculescu, a milliomos bojár maradt ott, aki előbb a városba küldte a családját. A fellázadt tömeg elsőbbsen a bojár házába hatolt be; őt magát megragadták, megkötözték; aztán lementek a pincébe, megcsapoltak minden hordót és kiittak a jó ég tudja hány hektóliter, évtizedek óta fekvő bort és pálinkát. Amikor már teljesen lerészegedtek,

hozzáfáltak végre a garázdálkodáshoz. A bojár házát és a zsidókat fejszékkel és csákányokkal a szószeros értelemben földig rombolták le, a butorokat és egyéb tárgyakat pedig darabokra zúzták és kidobták az utra. Jancu Miclescut pedig megkorbácsolták és leköpdösték. Három napja volt már foglya a dühöngő parasztioknak. Közben oda volt kötve a disznóólhoz és napjában egyszer adtak neki egy karéj száraz kenyeret, természetesen a megfelelő számú korbácsütésekkel.

Menekültek elbeszélése.

Bukarest, márc. 29. Moldvában elfojtotta a katonaság a lázadást, de a déli Romániában még nem. A mozgalom itt valósággal anarchisztikus jelleget öltött és a katonaság erőlyesen jár el a lázadókkal szemben.

Orsova, márc. 29. A Romániából érkező menekülőkkel szemben a kormány rendeletéhez hiven a határszéli rendőrség teljes előzenyiséget tanusít. Az Orsován maradó állandóan a rendőrség felügyelete alatt maradnak és ez lehetőleg könnyíteni törekszik a menekülők helyzetén. Azokról, akik Budapesten át valamely nyugati államba utaznak, a rendőrség távirati értesítést küld a budapesti rendőrségnek, hogy megakadályozza az utközben történő esetleges *jogtalan kiszállásokat* (?) A menekülők egybevágó előadásából, amely igen élénk képet fest a zavargás borzalmairól, megállapítható, hogy az egész mozgalom nemcsak a zsidók ellen irányul. A bosszuvágytól elvakított zavargók nemre, korra és vallásra való tekintet nélkül viszik végbe borzalmas tetteiket. Az ellenszegülőket lemészárolják, házaikat felgyújtják, sőt a nők meggyalázásától sem tartózkodnak. A lázadás iszonyatoságai főleg Románia déli részében hágnak a tetőpontra.

Érdekes az egyik menekültnek, Gogel Ernő 38 éves bérlőnek a határrendőrségen tett vallomása. Gogel, akinek Krajova melletti bérletén levő házát szintén felgyújtották és hazautaztában egy közbeeső állomáson találkozott menekülő feleségével és gyermekével, a rendőrségen elmondta, hogy Krajovától kezdve a vasut mentén végig lángban álló tanyákat látott.

A menekülők között van több gazdag turnszeverini zsidó, akik napokkal előbb hagyták el otthonukat. Ezek humoros oldaláról fogják föl az egész dolgot és azt mondják, hogy elutazásuk nem egyéb, mint levegőváltás.

A lázadás elfojtására nem áll elég katonai erő rendelkezésre. A menekülők vagyona természetesen áldozatul esik a gyújtogatásoknak. Egy vagyonos menekültnek a határszéli rendőrségen tett vallomásából való ez a jellemző részlet:

— Tudja-e magát valamiből fentartani, kérde tőle a kapitány.

— Van nálam még vagy ezer korona.

— Hát otthon Romániában van még valamije?

— Mikor eljöttem, volt egy 500,000 koronát érő gazdaságom. Ki tudja, mi lesz belőle, mire visszajutok?

Az orsovai menekülők száma ma este tetemesen megnövekedett, mert hajón sok újabb menekülő érkezett.

Ostromállapot.

Cernovitz, március 29. Rémesek azok a harcok, amelyeket a lázadók a katonasággal megvívnaak. Egyes kerületekben valóságos csaták fejlődnek ki. Így a valaszka kerületben Stanesti faluban rendes csata folyt le egy 60 főnyi katonai csapat és a parasztság között, amely bal tákkal, fejszékkel, lapátokkal felfegyverkezve megtámadta a katonaságot és visszavonulásra

kényszerítette. A visszavonuláskor az elesett Nikoleszku főhadnagyot a lázadók darabokra tépték. Erre egy hat századból álló büntető expedíciót küldtek a falu ellen egy őrnagy vezetésével. A katonaság és a parasztok közt több órán át tartó harc fejlődött, amelyben több száz lázadót megöltek.

Egy másik faluban, Bukarest közelében a lázadók Potez műszaki századost *leöntötték petróleummal és meggyújtották.* A szerencsétlen pár perc alatt összeégett. A lázadókat, akik a valaszka és teleormani kerületből Bukarest ellen vonulnak, a katonaság körülzárta.

Bukarest, március 29. A két kamara törvényjavaslatot fogadott el, amely felhatalmazza a kormányt, hogy az *ostromállapotot hirdesse ki* mindazon községekben, amelyekben ezt a nyugalom helyreállítása szempontjából szükségesnek tartja. A miniszterelnök azután királyi üzenetet olvasott fel, amely a parlament ülészakának berekesztését rendeli el. Ez üzenet azt mondja, hogy a parlament újból bizonyította azt, hogy veszély idején, ha a haza válságos helyzetben van, a nemzet összes fiai megfellekednek minden viszályról és egyesülnek a haza iránt tartozó kötelezettségek teljesítésében. Az ülészak *Éljen Románia! Éljen a király!* felkiáltásokkal ért véget.

Véres harcok.

Bukarest, március 29. *Brateanu* miniszter a sajtó támogatását kéri a lázadás elfojtására. A Bukarestben megjelenő magyar újság felhívást bocsátott ki, amelyben kéri a magyar alattvalókat, hogy tartsák távol magukat a mozgalomtól, mert a mostani rendkívüli időben magatartásuknak békésnek és nyugodtnak kell lennie.

Bukarest, március 29. A legborzalmasabb összeütközés a lázadók és a katonaság között *Crevedeában* volt. Stanesti község körül *Lahovary* hercegnek óriási terjedelmű birtokai vannak, amelyeknek megvédésére *Mares* százados vezénylete alatt egy századot küldtek ki. Miután a parasztok nem akartak a katonaságnak szállítás adni, a bérlőnél helyezkedtek el. Másnap reggel körülbelül 1500 paraszt jelent meg a birtokon és több követelés teljesítését kérte. A bérlő vonakodott a kérésnek eleget tenni, mire a kapitány kérte a parasztokat, hogy távozzanak. Ezek azonban megtámadták a katonaságot, amelynek nagyrésze rezervistákból állott. Ezek a rezervisták átpártoltak a lázadókhöz és a tiszték felszólítására sem tértek vissza a sorba. *Miculetti* főhadnagy erre agyonlőtte az egyik rezervistát, mire a parasztok megtámadták és *darabokra tépték a főhadnagyot.* A kapitány *sortűzvet vezényelt,* de ez sem mentette volna meg a csapatot a megsemmisüléstől, ha *Oresheanu* őrnagy vezetésével hat század gyalogság és két század huszárság meg nem érkezik. Ez az erős katonai csapat azután visszaverte a parasztokat, akik közül *hatszázán meghaltak és négyszázán súlyosan megsebesültek.*

SPORT.

+ Az aradi polgári lövészegylet a folyton változó időjárásra való tekintettel, megnyitó lövészetét április hó 14 ének délelőtt kilenc órájára halasztja el.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ *Vadházasság.* *Ravasz* Julianna, aki a Központi Szállodában cseléd, tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy a vele vadházasságban élő *Mucsi* János az utóbbi időben jállandóan azzal fenyegeti, hogy meg fogja ölni.

Tegnap éjjel is, mikor hazament, *Mucsi* rátámadt, összeszidta, s végül azzal fenyegette meg, hogy agyon fogja űtni s bicskára huzza mind a három gyermekével együtt. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel az esetről, s a jóindulatunak éppen nem mondható házastárs ügyét áttette a büntető járásbíróshoz.

§ *Az érzékeny Bielohlawek.* Tavalay történt, hogy Bécsben egy községi tanácsülésen *Schlechter* Domokos városi képviselő azt kiáltotta oda Bielohlawek Hermann képviselőnek: *ordenáré fickó!* A sértés nem lett volna olyan nagy, ha megmaradt volna a tanácsülésen jelen voltak között. Csakhogy a lapok messze földre vitték a nem éppen hízog jelzőt és azért a kimondhatatlan nevű képviselő törvény elé citálta képviselőtársát. A bíróság békés elintézését ajánlott, amit a panaszos el is fogadott olyan feltétellel, hogy *Schlechter* egy bocsánatot kérő nyilatkozatot tesz közzé saját költségén négy elterjedt német újságban. Az alperes elfogadta az ajánlatot, mire a panaszt visszavonta Bielohlawek. *Schlechter* a visszavonás után barátságosan kezét fogott az „ordenáré fickóval”.

§ *Veszedelmes udvarió.* A bécsi bíróság érdekes ügyet tárgyalt tegnap *Reinelt* István 7 éves utcaprót vontak kérdőre, aki egy *Lehnert* Anna nevű cselédeányt szerelemért ostromolta. Tavalay november 28-án meglepte *Reinelt* a cselédeányt a kamrában, lefogta kezét és megakart csókolni. A leány azonban dulakodni kezdett a veszedelmes udvarlóval és segítségért kiáltott. *Reinelt* betömte a leány száját és földre rántotta. Azonban sehogysem birt a leánynyal. Végre is jobbnak látta kerekét oldani. A tegnapi tárgyaláson *Reinelt* tagadta tettét.

— Csak megakartam csókolni a leányt — védekezett a vádlott.

Az elnök: Nagyon veszedelmes udvarló!

Az ügyész: Konstatálták, hogy kés volt magánál, amikor a merényletet elkövette. Mért?

A vádlott: A késsel a csatornacsövet tisztítom és kenyeret szelek.

A bíróság bűnsnek mondta ki a vádlottat és négy hónapi súlyos börtönre ítélte.

§ *Eldöngetett vadászkaplár.* *Vild* Vida 28-ik zászlóaljbeli vadászkaplár ez év február 17-én vasárnap délután *Zsigmondháza*n a *Kastora*-féle vendéglőben mulatott. Megszámlálhatatlan spriccerek bekebelezése után este 9 óra felé távozott, hogy a várba menjen. Alig hagyta el *Zsigmondházát,* midőn állítólag hat polgáremberrel találkozott. Szívélyesen köszöntötte őket, ennek dacára azonban, alig haladt el néhány lépésnyire, hatalmas ütést érzett a hátán, amelyet szőlőkaróval mértek rá. Erre kihuzta a bajonettjét, védekezésre azonban már nem volt ideje, mert rögtön ismét két ütést kapott. Egyet a jobb vállára s egyet a fejére, amelytől elszédült s összeesett. Körülbelül egy óra hosszat feküdhett eszméletlenül. Feleszmélése után nagykeservesen bevergődött a várba és lefeküdt. Másnap kórházba küldték, ahol tiznapig nyomta az ágyat. A parancsnokság felhívására a csendesség e hónap elején megindította a nyomozást a katonai bántalmazóinak felderítésére. A nyomozat eredménynyel járt s egy heti kutatás után megállapították, hogy a támadók *Philip* János, *Piringer* Antal és *Hesz* János ujaradi suhancok voltak. Ez a három jó madár február 17-én szintén abban a vendéglőben mulatott ahol *Vild* Vida és összeveszttek. A korcsmában nem mertek kikötni vele, de este meglesték s a közeli szőlőkertből hozott karókkal össze-vissza verték. Minthogy a

Tavaszi ujdonságok női felöltők és Cosztümökben

RADÓ GYULA áruháza Andrassy-tér (szemben az új minorita templommal.) 785

tetteseket sikerült kinyomozni, az állomásparancsnokság a mai napon megtette a feljelentést az aradi kir. büntetőjársbíroságnál.

§ Férjgyilkos asszony. Marosán Lázárné született Todorán Jefta szemlaki asszony ez előtt két évvel, mikor már nagyon terhére kezdett lenni az ura, úgy szabadult meg tőle, hogy arzén mérget kevert a vacsorájába, amittől az öreg Marosán László másnapra meghalt. Harmadnapra el is temették, Marosánné pedig két évig élte világát s élvezte az özvegyesség arany szabadságát. Nem is igen törődött vele, hogy ujjal mutogatnak rá, míg végre mult év végén a csendőrség is figyelmeztetést adott a mendemondákra, s szép csendben megkezdte a nyomozást. A nyomozás meglepő eredménnyel járt, s olyan terhelő adatok kerültek napvilágra, hogy a csendőrség feljelentette Marosánnét. E feljelentés folytán tegnapelőtt *Domonkos* László vizsgálóbíró egy törvényszéki orvos kíséretében kiszállott Szemlakra s exhumálta Marosán László holttestét s megállapította, hogy arzén mérgezés következtében halt meg. Miután a nyomozat megállapította, hogy a gyilkos nem lehet más csak az asszony a mai napon *kiadták ellene az elfogató parancsot.*

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A tőzsde a mai ünnep miatt zárva volt.

A gabonaüzlet husvétkor.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 29.

A hosszantartó lanya irányzat az ünnep előtt a szilárdulás felé vette útját. Míg azonban a készáru üzletben csak néhány fillér javulás mutatkozik, a határidő üzletben rohamos emelkedés állott be.

Kutatva az okokat, amelyek a szilárdságot előidézték, azt látjuk, hogy azok oly jellegűek, hogy nem egyszer és mindenkorra, hanem csupán átmenetileg szolgálhattak az impulzust.

Kezdetben a romániai lázadást emlegették, később az állandóan kedvezőtlen időjárást hozták föl, majd pedig a gyakori fizetésképtelenségekkel álltak elő, valamennyit mint árfolyam szilárdító körülményt hangsúlyozták és az árak örült sebességgel mentek fölfelé.

Ugy a gazda, mint a kereskedő — nagyon természetes — örvend a magas áraknak, mert gabonájáért magasabb árakat kap, azonban nem bizhat azok tartósságában, mivel ha a fenti okok elmaradnak, fordul a kocka s igen könnyen hanyatlás lép a megindult javulás helyébe.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Március 29.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 148—149 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 148—149 fillérig; könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 149—150 fillérig. Szerbiai: Neheztől páronként 200 kilogramm felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—280 kilo-

grammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Sertéslelészám: Március hó 26. napján volt készlet 19,969 darab, március hó 27. napján fűhajtattott 443 darab, március hó 27. napján elszállított 152 darab, március hó 28. napjára maradt készletben 20,360 darab. A hizott sertéslelés irányszata: Vantozatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. F. (Páris). Otletes levelet nagy gyönyörűséggel olvastuk. De mondja: miért haragszik, mikor az ártalmas? A helyesírásra vonatkozólag a magyar tudományos akadémia olcsó kézikönyvet adott ki. Melegen ajánljuk figyelmébe.

R. R. dr. (Pankota). Sajnáljuk, de már elkészt.

* * * * *

Minden külön értesítés helyett.

* * * * *

BRAUN MIKSA
eljegyezte
BRUCKNER ILONKA
kisasszonyt,
OROSHAZÁRÓL.

* * * * *

IDEGENEK ARADON

Március 29

Központi szálloda. Beyler Hugó ékszerész Bécs. — Grád Ernő magánzó Temesvár. — Heidelberg Imre fakereskedő Budapest. — Kádár Dezső fakereskedő Budapest. — Schiffer Károly kereskedő Bécs. — Feldman Bernát nevelő Világos. — Petrovics Antal dr. ügyvéd Ecség. — Kohn Mór dr. ügyvéd Gyula. — Martos József dr. ügyvéd Gyula. — Blum Miksa gazdasz Szapáriliget. — Kralz Károly kereskedő Zombor. — Urbán Adolf magánzó Budapest. — Szirmai Rikárd dr. ügyvéd Budapest. — Szende Artur hivatalnok és neje Lugos. — Deák Gyula csendőrfőhadnagy Nagyvárad. — Varga László csendőrhadnagy Szolnok. — Mészáros János csendőrszázados Belényes. — Fülöp Béla birtokos Belényes.

NYILTTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Hálás szívvvel mondunk igaz köszönetet mindazon jóbarátainknak, ismerőseinknek, testületek és egyesületek tagjainak, akik drága halottunk

KALMÁR NÁNDORNÉ

szül. Löwy Berta urnő

mai végtisztességén megjelenni szivesek voltak s részvételükkel mély fájdalomukat enyhíteni törekedtek.

Arad, 1907. március 29.

Kalmár Nándor
és családja.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 98.

Vertán Lukács saját, úgy neje szül. Kövér Mária, gyermekeik: Margit, Magda, Mariska, Nelli, Ilonka és Lajos, valamint öz. dr. Vertán Oszkár szül. Mahler Vilma, gyermekei: Sári és Ida, — dr. Mülek Lajosné szül. Vertán Iona, férje dr. Mülek Lajos, — Vertán Adorján, úgy Korbuly Mária nevében is fájdalommal tudatja az edes jó anya, nagyanya, anyós és testvérek

ÖZV. VERTÁN ANTALNÉ

szül. Korbuly Franciskának,

f. é. március hó 28-án, életének 81-ik évében rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai március 30-án, délelőtt 10 órakor fognak M. Bánhegyes pusztán a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a m. bánhegyesi temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért április 2-án, d. e. 10 órakor fog a m. bánhegyesi róm. kath. plébánia templomban az egek Urának bemutatni.

Aldás emlékére! 997

M. Bánhegyes, 1907. március hó 28. án.

8282—8283—1907. szám.

Hirdetmény.

I.

Az 1883. évi XLIV. t.-cikk 16. és 18-a értelmében közhírré tesszük, hogy a városi adóügyi osztály által az 1907. évre való érvénnyel kivetett I. és II. oszt. kereseti adó és az 1907. évre való érvénnyel kivetett házbér adó kivételi lajstromok 1907. április 1-én kezdődő 8 napi közzemlére kitétetnek az adóügyi osztály 1. számú helyiségében.

A netaláni felszólamlások azon adózók részéről, kik ezen adónemekkel már 1906. évben is meg voltak róva, a lajstrom kitételének napját, — azok részéről pedig kik első ízben rovatnak meg, az adókönnyveszkéjükbe történt bejegyzés napját követő 15 nap alatt — az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságához címzett bélyegtelen kérvényben előterjeszhetők.

Elkésztett beadott kérelmek mint tárgytalanok utasítatnak el.

II.

Utalva 3797—907. sz. alatt közzétett hirdetményünkre, az 1880. évi XXVII. t.-c. alapján hadmentességi díjat fizetni köteles egyéneket újból felhívjuk, hogy ezen hirdetményben körülírt módon s az adóügyi osztálynál ingyen kapható nyomtatványon vallomásaikat 1907. március 22-től számított 8 nap alatt most már okvetlen adják be, mert ellenkező esetben az 1880. évi XXVII. t.-c. 20. §-a értelmében fognak szigorúan büntettetni.

Ismételten megjegyezzük, hogy ezen vallomásokat a városi adóhivatal előtt személyesen megjelenve tollba is mondhatják.

Arad, 1907. évi március hó 22-én.

A városi tanács.

URAK!!!

Oltöny és felöltő szöveteket előnyösen csak a kizárólagos posztó gyári raktárban vásárolhatnak.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon sz. 475.

Földes Kelemen
orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-tartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és huygkőképződmények, nem-i szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és kor-szövettani vizsgálatokat mér-sékelt díjazásért.

Egy jóforgalmu
szatócs-
üzlet

italméréssel egybe-kötve, kedvező feltéte-lek mellett május 1-re, szükség esetén azonnal átadó.

Cim a kiadóhivatalban. 784

Önkéntes árverési hirdetmény és feltételek.

Herceg Ipsilanti Ilona tulajdonát kepezett, jelenleg Kevermes község tulajdonát képező és aradmegyei Kuvin község határában fekvő, a kuvini 11. sz. tjkönyvben A. + 6. 2058. hrsz. 7 hold 75 ööl, A. + 7. 2064 hrsz. 1 hold 1150 ööl, A. + 8. 2067. hrsz. 378¹/₈ ööl, A. + 9. 2165. hrsz. 584³/₈ ööl, A. + 10. 2169. hrsz. 5 hold 971⁷/₈ ööl, továbbá ugyancsak a kuvioi 11. sz. tjkvben A. I. 7., 12. hrsz. 412⁴/₈ ööl, A. I. 8., 399. hrsz. 48 ööl összesen tehát 15 kat. hold 419⁷/₈ ööl-öt kitevő szőlőbirtok, a rajta lévő Tökötyi-féle urilakkal együtt, a melyben 4 szoba, konyha, éléskamara, prés-ház, kocsislak, kocsiszin, ló és tehén istálló, sertésól és nagy borpince van, folyó évi április hó 4-én délelőtt 10 órakor Kuvin község közházánál megtartandó önkéntes nyilvános árverés utján a kikiáltási áron felül legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az árverési feltételek a következők:

1. Az ingatlanok együttes kikiáltási ára 60.000, azaz Hatvanezer korona, a melyen alul az ingatlanok el nem adatnak.
2. Árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át, vagyis Hatzezer koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban alulírott kezeihez, mint bánatpénzt letenni.
3. Vevő köteles a vételárat két egyenlő részletben és pedig: az első részletet az árverés napjától számított 30 nap alatt, a második részletet pedig legkésőbb 1907. évi szeptember hó 20-án, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt Kevermes község előljárási részénél lefizetni.
4. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
5. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.
6. Az árverést a képviselőtestület és Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága által kijelölt felügyelő-bizottság hagyja helyben; melynek döntése Kevermes község előljárási részénél legkésőbb 1907. május 1-ig a vevővel közöltetik. Jóváhagyás esetén az árverés jogerőre emelkedettnek tekintendő, — e naptól fogva a vevő az ingatlanok birtokába lép és annak haszna ez időtől fogva őt illeti.
7. Az adásvevési szerződés az árverés jogerőre emelkedése után fog a vevővel megkötöttetni és megerősítés végett Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága elé terjesztetni; a tulajdonjognak a vevő nevére leendő bekebelezése azonban csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog a község által külön okirattal engedélyeztetni.
8. Az adásvevési szerződés és telekkönyvi átírással járó bélyeg és munkadíj költségek a vevőt terhelendik.
9. Amennyiben a vevő az árverési feltételek hármelyikének a kitűzött időben eleget nem tette, az adásvételtől vissza-lépettnek tekintetik, s az általa megvett ingatlanokra vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog megtartatni.

Ezen árverési hirdetmény és feltételek Kuvin község-házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, bármily irányu felvilágosítások pedig alulírott nál vagy Kevermes község előljárási részénél szerezhetők.

Kelt Pusztá-Kevermesen, 1907. évi március hó 24-én.

Lekky István,
min. oszt. tanácsos.

962

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

ha. z. ált. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvege 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummi, a legjobb, 6 db. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Honi ipar!

Kérem a cégre figyelni!

Angol ipar!

MOSKOVITZ IZIDOR

Arad, Andrassy-tér 8., a Minorita-templommal szemben.

Ajánlja dusan felszerelt

férfi-, fiu- és gyermek-ruha nagy raktárát,

tavaszi és nyári újdonságokban, valódi honi és angol kelmékből legújabb divatu szabás szerint.

Batorkodom a nagyérdemű közönség figyelmét erre felhívni.

930

Maradok teljes tisztelettel MOSKOVITZ IZIDOR.

Szolid kiszolgálás!

Jutányos árak!

Szolid kiszolgálás!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Szalonna

76 kr., tiszta sertés zsír 76 kr., friss sertés hus 72—76 kr., füstölt sonka 90 kr., boka 64 kr., apró füstölt husok 72 kr., füstölt karaj 90 kr., császár-szalonna 90 kr. és minden hentes áru a legjutányosab napj áron kapható Garai Károly hentes-üzletéből Aradon, Boczkó-utca 2. szám Háltérrel szemben. 950

Egy 20 év óta fenálló

jó forgalmu péküzlet azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 974

Sensáció!

A világ legkiválóbb egyedüli legjobb „ezüst tisztító”-szere, csakis **Weinberger Ferenc** ékszerésznél Arad, Andrassy-tér Fischer Eliz-palota kapható, egy doboz ára 1 korona 957

Francia „Blouse Albu...”

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 filléért kapható **Ingsz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 861

Husvétii ünnepekre.

Bőjti napokra tisztelettel ajánlok teljesen friss **balatoni fogast**, kivágott **harcát, tokot és potykát**, zöld korai főzeléket, salátát, hónapos retket, sajtokat, új burgonyát, friss **Annanas, champignon gombát**.

Előjegyzéseket felveszek.

Sziszka, 926

lőpóstával szemben.

Gyökerestől a tyukszemet csak a

tyukszemkrém

pusztítja el, 936

kapható 60 filléért Fischer János, Kristof György és Rettinger Antal fodrászoknál.

Jllés—Orczy-utca között

elvesztettem egy női szemüveget (Iorgnette). Megtalálója jutalomban részesül. — Cimem a kiadóhivatalban. 989

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló-munkát,

azonkívül **gipsz utánzatot** és **szobekárpitozást** a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakzerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást **háziilag kezel**, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelőlő romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kif. gástan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda **Antich Lajos-utca 2. szám.**

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

A **MOLL A-féle Seidlitz-porok** tartós gyógyhatása legmakacsabb **gyomor-bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs** és **gyomorhév, rögzött székrekedés, maj bántalmak, vertoinás, aranyér** és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles házi-szer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak **2 korona**. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Moll-féle illratu ónozzattal elzárva van. A Moll-féle sóboraxok **névezetesen mint lejtálmomellapító** bedörzsölési szer, köszvény, ceuz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára **1 kor. 90 fill.**

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és bölgyiszappan gyermek és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára **40 fill.** 5 darab kor. **1.80 fill.** Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — **Főszékhelye:**

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozatonta **MOLL A.** aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: **FÖLDES KELEMEN** és **HAJÓS ARPAD** gyógyszerházaiban.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-9. szám alatt.

Pölzl kávéház mellett

Villanyvilágítási, telefon, csengettyű, és villámhárító

berendezéseket és javításokat, lámpák és csillárok átalakítását gáz- és villanyra szakszzerűen és a legolcsóbban végzem. — Ivlámpákat, elektro-motorokat és luztereket mintakönyv, vagy rajz szerint szállítok. Legjobb minőségű villanykörtek, Auerek és ivlámpaszemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1.
(A polgári iskolaárul szemben.)

Kiadó lakások!

A Vörösmarty-utca 3. számú házban, a színházzal szemben, II. emeleti

utczai lakások

május hó 1-től,

illetve azonnal kiadók.

Ugyanott a II. emeleten

egy kisebb udvari lakás

azonnal kiadó.

Bővebbet a gondnoknál a házban 6. ajtó szám. 496

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen védett

„TRIAS”

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a legelhanyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti. Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Köszvény, Csuz, Rheuma, f. és fogfájás ellen a

PAPP-féle

„MENTHOLIN”

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tizsaszentimrén.

Foraktar Aradon: 3992

Földes Kelemen gyógytárában.

Schweitzii himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Harisnya raktárunkat kiváló gonddal felszereltük.

Teljes választék az évek óta ősmert legjobb gyártmányu női, férfi és gyermek harisnyák fekete, szines és legdivatosabb szinekből.

Nagy elővételeink folytán az egész 333

1907. éven át minden áremelkedés nélkül.

Kirakataink megtekintése által mindenki legjobban meggyőződhet a pompás, dus választék és az árak rendkívüli nagy olcsóságáról.

Rosenblüh H. és Társa.

Váci és nagyenyedi fegyházban kötött harisnyák.

Schweitzii himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szönyegmaradékok meglepő olcsón!

Szönyegmaradékok meglepő olcsón!